

สรุปรายงานผลการดำเนินงาน
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทาง
พระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา
วันมาฆบูชา”

บันทึกข้อความ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม	
เลขที่รับ	๐๓๕๕/๒๕๖๖
วันที่รับ	- ๖ ก.ค. ๒๕๖๖
เวลา	๑๘.๕๑ น.
ผู้รับ	อ.ณัฐ

ส่วนราชการ สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โทร. ๐ ๔๔๕๑ ๕๒๒๗

ที่ อว ๐๖๒๕.๐๙/๐๔๔๐

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ด้วยสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้ดำเนินการจัด “โครงการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา” ในระหว่างวันที่ ๓ - ๔ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเจียง อำเภอมือ จังหวัดสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้แก่บุคลากรของหน่วยงานราชการ ให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปถ่ายทอดและขยายผลหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการของหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภายในและภายนอก สร้างและพัฒนามาตรฐานพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทย นั้น

ในการนี้ โครงการดังกล่าวได้สำเร็จเสร็จสิ้นตามกระบวนการแล้ว จึงขอสรุปรายงานผลการดำเนินงานโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา” ตามเอกสารที่แนบมาด้วยพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
นายพิพัฒน์ วัฒนวิทย์
อ.ณัฐ ๐๖๒๕.๐๙/๐๔๔๐

(นายพิพัฒน์ วัฒนวิทย์)
เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป

- ☐ โปรดทราบ
☒ โปรดพิจารณา
☐ เห็นควรมอบ

มอบ งานประจำเดือน ก.ค. ๒๕๖๖ จัดทำ

(นายสมชาย มิตร)
ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสำนักงานผู้อำนวยการ
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพรัช อินทวิ
ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

คำนำ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา” มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้แก่บุคลากรของหน่วยงานราชการเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปถ่ายทอดและขยายผลหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการของหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภายในและภายนอก และเพื่อสร้างและพัฒนามาตรฐานพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทยดำเนินการ ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเนินยาง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ระหว่างวันที่ ๓-๔ มีนาคม ๒๕๖๖

ในการนี้จึงขอสรุปรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อให้ผู้ที่สนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินการของโครงการดังกล่าวนี้จักเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจทั่วไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สารบัญ

หน้า

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา” -----	๑
ผลการดำเนินงานของโครงการ -----	๗
ภาคผนวก -----	๘
ภาคผนวก ก คู่มือมาตรฐานพิธีการ -----	๙
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม -----	๘๙
ภาคผนวก ค บัญชีรายนามผู้เข้าร่วมโครงการ -----	๙๕

คำนำ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา” มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้แก่บุคลากรของหน่วยงานราชการเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปถ่ายทอดและขยายผลหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการของหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภายในและภายนอก และเพื่อสร้างและพัฒนามาตรฐานพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทยดำเนินการ ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรม วัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเนินยาง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ระหว่างวันที่ ๓-๔ มีนาคม ๒๕๖๖

ในการนี้จึงขอสรุปรายงานผลการดำเนินงานของโครงการฯ เพื่อให้ผู้ที่สนใจและมีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการดำเนินการของโครงการดังกล่าวนี้จักเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมโครงการและผู้สนใจทั่วไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สารบัญ

หน้า

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนาวันมาฆบูชา” -----	๑
ผลการดำเนินงานของโครงการ -----	๗
ภาคผนวก -----	๘
ภาคผนวก ก คู่มือมาตรฐานพิธีการ -----	๙
ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม -----	๘๙
ภาคผนวก ค บัญชีรายนามผู้เข้าร่วมโครงการ -----	๙๕

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
“พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา”

๑. ชื่อกิจกรรม/โครงการ : โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา”

๒. สถานภาพ :   ☒ โครงการใหม่   ☐ โครงการปกติ   ☐ โครงการต่อเนื่อง

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

๔. ความสอดคล้อง/ตอบสนองของโครงการกับแผนพัฒนาหน่วยงานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๔.๑) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย	
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ปฏิรูประบบการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประสิทธิภาพและความยั่งยืน
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยให้สมบูรณ์และสอดคล้องกับภารกิจ
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาความเข้มแข็งด้านการผลิตบัณฑิต
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนามหาวิทยาลัยให้มีความเข้มแข็งด้านการวิจัย
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนางานพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม (University Social Engagement) เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
☒	ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๗ พัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นสากล
☐	ยุทธศาสตร์ที่ ๘ พัฒนาโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ให้เป็นโรงเรียนต้นแบบและเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

๔.๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์สำนัก	
☒	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการบริหารองค์กรและศักยภาพบุคลากร
☒	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สนับสนุนพันธกิจมิติสัมพันธ์ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
☒	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔.๓) สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	
☒	องค์ประกอบที่ ๑ ด้านการบริหารจัดการองค์การ
☐	[ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ กระบวนการพัฒนาแผน
☐	[ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ ระบบการพัฒนาศักยภาพบุคลากร
☒	[ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ การพัฒนาสถาบันสู่สถาบันเรียนรู้
☐	[ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๔ ระบบบริหารความเสี่ยง

- [ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๕ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารหน่วยงาน
- [✓] ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๖ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

๔.๓) สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน (ต่อ)

องค์ประกอบ / ตัวชี้วัด	
[✓]	องค์ประกอบที่ ๒ แนวทางการนำระบบศูนย์ราชการสะดวกมาประยุกต์ใช้ [ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ แนวทางการนำระบบศูนย์ราชการสะดวก มาปรับใช้ในหน่วยงาน [ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ ระบบและกลไกการพัฒนาการปฏิบัติงานและการให้บริการ [✓] ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ ระดับความสำเร็จของการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ [ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๔ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลในการปฏิบัติงานหรือสนับสนุนการทำงาน [ ] ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๕ ผลการบริหารหน่วยงานตามเกณฑ์ศูนย์ราชการสะดวก [✓] ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๖ ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
[✓]	องค์ประกอบที่ ๓ ด้านตัวบ่งชี้ที่ตอบสนองยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย [✓] ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ ระบบและกลไกด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย [✓] ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๒ ผลลัพธ์ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

๕.แผนการบูรณาการกับพันธกิจอื่น

บูรณาการกับ

- [✓] การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านการทำงานนำร่องศิลปะและวัฒนธรรมกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ดีขึ้น โดยการพัฒนาดำเนินงานพิธีการเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานพิธีที่เกี่ยวข้อง.....

- [✓] การวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะความรู้พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.....

- [ ] การบริการวิชาการ.....

- [✓] การบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริม และพัฒนาด้านงานพิธีการเนื่องในวันสำคัญต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานพิธีที่เกี่ยวข้อง.....

- [ ] อื่นๆ .....

๖. ความเป็นมา / หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยมีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ มีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งในทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ในทางประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชนชาติไทยเกี่ยวเนื่องมาด้วยกันกับความเป็นมาของพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะนับตั้งแต่สมัยที่ชนชาติไทย มีประวัติศาสตร์ชัดเจน ชาวไทยก็ได้นับถือพระพุทธศาสนาต่อเนื่องตลอดมา จนกล่าวได้ว่าประวัติศาสตร์ของประเทศไทย เป็นประวัติศาสตร์ของชนชาติที่นับถือพระพุทธศาสนาในด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนไทยได้ผูกพันประสานกลมกลืนกับหลักความเชื่อ และหลักปฏิบัติในพระพุทธศาสนา ตลอดเวลาช้านาน จนทำให้เกิดการปรับตัวเข้าหากัน และสนองความต้องการของกันและกัน ตลอดจนผสมคลุกเคล้ากับความเชื่อถือและขอปฏิบัติสายอื่น ๆ ที่มีมาในหมู่ชนชาวไทย ถึงขั้นที่ทำให้เกิดมีระบบความเชื่อและความประพฤติปฏิบัติ

ทางพระพุทธศาสนาที่เป็นแบบของคนไทยโดยเฉพาะ อันมีรูปลักษณะและเนื้อหาของตนเองที่โดดเด่นเรียกว่าได้
 ว่าเป็นพระพุทธศาสนาแบบไทยหรือพระพุทธศาสนาของชาวไทย

พระพุทธศาสนามีแนวปฏิบัติที่เรียกว่า ศาสนพิธี แบ่งออกเป็น ๔ หมวดด้วยกัน คือ หมวดกุศลพิธี
 หมวดบุญพิธี หมวดทานพิธี และหมวดปกิณกพิธี ซึ่งการปฏิบัติพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา การกระทำบุญ
 กุศลในทางพระพุทธศาสนาของเรานั้นมีมากมายหลายอย่างต่างกันไป ตามแต่ละวิธีการที่จะเกิดขึ้นนั้น ๆ
 และแต่ละอย่างล้วนเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเพณีและวัฒนธรรม
 ประจำชาติ ศาสนา องค์พระมหากษัตริย์ และประจักษ์ใจของพุทธศาสนิกชนคนไทยของเรามาช้านาน และ
 จะมีความเจริญรุ่งเรืองสืบต่อไปตลอดกาลนาน มูลเหตุแห่งการประกอบพิธีกรรมทำบุญในศาสนาพุทธ มี ๓
 ประการด้วยกัน คือ ๑) พิธีกรรมทำบุญวันสำคัญของชาติ ศาสนา องค์พระมหากษัตริย์ ๒) พิธีกรรมทำบุญ
 ประจำประเพณีในเทศกาลต่าง ๆ เช่น ตรุษสงกรานต์ สารท เข้าพรรษา ออกพรรษา เป็นต้น ๓) พิธีกรรม
 ทำบุญที่มีความเกี่ยวข้องเฉพาะตัวบุคคล

การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาในพระพุทธศาสนานั้น เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคลสูงสุด ได้รับแต่
 สิ่งดี ๆ ไม่เกิดความทุกข์ในภายหลัง ต้องคำนึงถึงหลัก ๔ ประการ คือ ความถูกต้อง ตามพุทธบัญญัติ คำนึงถึง
 ความเหมาะสม คำนึงถึงความประหยัด และภาวะทางเศรษฐกิจ และ คำนึงประโยชน์ที่จะได้รับต้องคุ้มค่า
 การปฏิบัติพิธีกรรม หากปฏิบัติได้ถูกต้องดีแล้ว การปฏิบัตินั้นย่อมจะนำมาสู่ความสุข ความเจริญแก่ผู้ปฏิบัติ
 ตามสมควรแก่การปฏิบัติ อย่างน้อย ๓ ประการ คือ มีคุณค่าทางจิตใจ ทำให้ศาสนามีความศักดิ์สิทธิ์ ส่งเสริม
 ความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในสังคม และส่งเสริมและรักษาเอกลักษณ์ที่งดงามเป็นการสร้าง
 สมวัฒนธรรมคงอยู่ต่อไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้ตระหนักเห็นถึงคุณค่าวิถีชีวิตที่ชุมชนและท้องถิ่นต่าง ๆ ได้พัฒนาและ
 สร้างสรรค์ขึ้น เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต โดยแสดงออกในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งใน
 รูปแบบของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะการแสดง เป็นต้น ปลุกจิตสำนึกและกระตุ้นให้
 คนในท้องถิ่นเกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูเผยแพร่และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรม
 ที่เกิดขึ้นจากการสั่งสมองค์ความรู้ในแต่ละท้องถิ่น มีลักษณะโดดเด่นที่แตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ ในแต่ละ
 พื้นที่ที่มีภูมิปัญญาที่หลากหลาย ควรที่จะได้รับการถ่ายทอดเยาวชนรุ่นหลังสืบต่อไป

ดังนั้น สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จึงจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ
 “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา” ขึ้น ให้สร้างความรู้
 ความเข้าใจในพิธีกรรม ระเบียบวิธีปฏิบัติตน หลักการจัดงานให้เกิดความเหมาะสมแก่งานพิธีเนื่องในวัน
 สำคัญต่างๆ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม สามารถ
 ตอบสนองการเรียนรู้และการศึกษาวิจัย ตลอดจนความพึงพอใจของผู้สนใจให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด อีกด้วย

๗. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาให้แก่บุคลากรของ
 หน่วยงานราชการ

๒. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปถ่ายทอดและขยายผลหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทาง
 พระพุทธศาสนาให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการของหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภายในและภายนอก

๓. เพื่อสร้างและพัฒนามาตรฐานพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิถี
 ชีวิตความเป็นไทย

๘. เป้าหมาย

๘.๑ เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) :

ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา สามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและขยายผลให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการของหน่วยงานของตนเอง ยกกระดับความรู้ความสามารถสู่การพัฒนาและสร้างมาตรฐานปฏิบัติงานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทยของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

๘.๒ เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) :

คู่มือปฏิบัติงานมาตรฐานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา บุคลากรของหน่วยงานได้รับการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๙. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (KPIs)

๙.๑ เชิงปริมาณ :

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙.๒ เชิงคุณภาพ :

ร้อยละของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาของการจัดกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙.๓ เชิงเวลา :

โครงการดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนด จำนวน ๒ วัน คือ วันที่ ๓-๔ มีนาคม ๒๕๖๖

๙.๔ เชิงต้นทุน :

งบประมาณสำนักศิลปะและวัฒนธรรม จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. ระยะเวลาดำเนินโครงการ : ระหว่างวันที่ ๓-๔ มีนาคม ๒๕๖๖

๑๑. สถานที่หรือพื้นที่ดำเนินการ : ศูนย์ปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเนินง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

๑๒. กลุ่มเป้าหมาย : ประกอบด้วย นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร ข้าราชการ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป
ผู้ที่ได้รับประโยชน์ : นักศึกษา คณาจารย์ บุคลากร ข้าราชการ และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๑๓. วิธีการดำเนินงานโครงการ

รายการ/แผนการดำเนินงาน	พ.ศ.๒๕๖๕			พ.ศ.๒๕๖๖								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
ขั้นวางแผนงาน (P)												
๑. กำหนดเป้าหมายและระดับความสำเร็จของโครงการ			↔									
๒. กำหนดผู้รับผิดชอบหลัก เพื่อการวิเคราะห์และสังเคราะห์หาวิธีการ				↔								

รายการ/แผนการ ดำเนินงาน	พ.ศ.๒๕๖๕			พ.ศ.๒๕๖๖								
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
และกระบวนการในการ ดำเนินงานให้บรรลุตาม เป้าหมายและระดับ ความสำเร็จของโครงการ ที่กำหนดไว้												
ขั้นตอนการ (D)												
๑. เสนอขออนุมัติ โครงการ					↔							
๒. ประชุม จัดเตรียม ติดต่อประสานงาน					↔							
๓. ดำเนินงานโครงการ อบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทาง พระพุทธศาสนาเนื่องใน สัปดาห์ส่งเสริม พระพุทธศาสนา วัน มาฆบูชา”						↔						
ขั้นสรุปและประเมินผล (C)												
๑. รวบรวมข้อมูลและ ผลการดำเนินงานที่ สอดคล้องกับเป้าหมาย และระดับความสำเร็จ ของโครงการและสรุปผล การประเมินโครงการ						↔						
๒. วิเคราะห์ปัญหาและ อุปสรรคที่เกิดจากการ ดำเนินงาน						↔						
ขั้นปรับปรุงตามผลการประเมิน (A)												
๑. กำหนดแนวทางใน การปรับปรุงการ ดำเนินงานในครั้งต่อไป ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น							↔					
๒. จัดทำข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม (ถ้ามี)							↔					

๑๔. งบประมาณ

การดำเนินงานโครงการครั้งนี้ใช้เบิกจ่ายใน งบประมาณแผ่นดิน สำนักศิลปะและวัฒนธรรม ประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๖ รหัส ๗๕-๐๑-๐๑-๐๐๑

รายการ	จำนวน (บาท)
ค่าตอบแทนวิทยากร	
ค่าตอบแทนวิทยากร (จำนวน ๑ คน x ๑ ชม. x ๑,๒๐๐ บาท)	๑,๒๐๐ บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร (จำนวน ๑ คน x ๕ ชม. x ๖๐๐ บาท)	๓,๐๐๐ บาท
ค่าตอบแทนวิทยากร (จำนวน ๔ คน x ๖ ชม. x ๖๐๐ บาท)	๑๔,๔๐๐ บาท
ค่าใช้จ่าย	
ค่าอาหารกลางวัน (จำนวน ๖๐ คน x ๑๐๐ บาท X ๒ วัน)	๑๒,๐๐๐ บาท
ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม (จำนวน ๖๐ คน x ๓๐ บาท X ๔ มื้อ)	๗,๒๐๐ บาท
ค่าตัวเครื่องบิน ไป-กลับสำหรับวิทยากร	๕,๐๐๐ บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเดินทางไปราชการรับ-ส่งวิทยากร	๒,๐๐๐ บาท
ค่าบำรุงสถานที่	๑,๕๐๐ บาท
ค่าวัสดุ	
ค่าวัสดุสำหรับดำเนินโครงการ	๓,๗๐๐ บาท
รวมทั้งสิ้น (ห้าหมื่นบาทถ้วน)	๕๐,๐๐๐บาท
หมายเหตุ : ขออภัยวิทยากรรายการ	

๑๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑๕.๑ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับการพัฒนาทักษะองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องและมีมาตรฐานเป็นสากล สามารถถ่ายทอดและขยายผลให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทย

๑๕.๒ หน่วยงานต่างๆ นำองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักปฏิบัติสากลด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทยที่ได้พัฒนามาตรฐานระดับความรู้ทักษะและหลักการปฏิบัติที่ถูกต้องนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นสากล

๑๖. วิธีการประเมินโครงการ แบบประเมินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา”

ผลการดำเนินงานของโครงการ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จึงจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา” ขึ้น ผลการดำเนินโครงการครั้งนี้พบว่า

เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output) : มีวิทยากรให้ความรู้ความเข้าใจดังนี้

๑. พระครูปริยัติกิจธำรง รองเจ้าคณะจังหวัดสุรินทร์ บรรยายเรื่อง “ความสำคัญของ “พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา
๒. พันโทสุธี สุขสากล กรมกิจการรวมพลเรือนทหารบก บรรยายเรื่อง “เทคนิคพิธีกรในงานพิธีการ”
๓. กลุ่มพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์ บรรยายเรื่อง “สิ่งที่ต้องรู้สำหรับการจัดงานพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา”

๔. ผู้ช่วยวิทยากร อีกจำนวน ๔ ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประดิษฐ์ ชื่นบาน อาจารย์วิโรจน์ ทองปลิว อาจารย์ทองพูล ชุมคำ และอาจารย์ธงไชย สุขแสง แบ่งกลุ่มย่อยฝึกปฏิบัติการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานศาสนพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน ๗๐ คน จากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

๑. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
๒. โรงเรียนรามรัชมังคลาภิเษก
๓. สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุรินทร์
๔. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. คณะสงฆ์จากวัดในเขตอำเภอเมือง
๖. โรงเรียนบ้านหนองหว้าโพธิ์ไทร
๗. โรงเรียนบ้านสลักไผ่
๘. สภาเทศบาลเมืองสุรินทร์
๙. โรงเรียนพระปริยัติวัดพันชี

ได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักการปฏิบัติพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา สามารถนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดและขยายผลให้กับบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านพิธีการของหน่วยงานของตนเอง ยกกระดับความรู้ความสามารถสู่การพัฒนาและสร้างมาตรฐานปฏิบัติงานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาและที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทยของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกสถาบัน

เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome) :

คู่มือปฏิบัติงานมาตรฐานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา บุคลากรของหน่วยงานได้รับการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานด้านพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ (ภาคผนวก ก คู่มือมาตรฐานพิธีการ)

ผลการตอบแบบประเมินโครงการพบว่า ผู้ตอบแบบประเมินเป็นเพศชายร้อยละ ๒๘.๒๐ เป็นเพศหญิง ร้อยละ ๖๑.๘๐ ด้านความรู้ความเข้าใจ ระดับความรู้ความเข้าใจพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา ค่าเฉลี่ยคะแนน ๘๒.๑๑/๑๐๐ คะแนน ความพึงพอใจในการจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการพิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนาเนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๙๐$; S.D. = ๑.๐๓๔)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คู่มือมาตรฐานพิธีการ

คู่มือมาตรฐานพิธีการ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

คำนำ

การจัดทำคู่มือมาตรฐานพิธีการฉบับนี้ เป็นการพัฒนาจากงานปฏิบัติที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง จากกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายให้ดำเนินกิจกรรม และเข้าไปมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมเพื่อ พัฒนาทักษะการทำงานด้านพิธีการขึ้น จึงได้จัดทำรายละเอียดของมาตรฐานพิธีการขึ้นเพื่อใช้ใน กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แผนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ส่วนที่ 2 มาตรฐานพิธีการ

ภาคผนวก แบบฟอร์มต่าง ๆ

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือมาตรฐานพิธีการฉบับนี้ จักเป็นประโยชน์สำหรับการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานและผู้สนใจนำไปพัฒนาทักษะความสามารถด้านพิธีการต่อไป

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 1 แผนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทนำ	1
ความหมายการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม	1
วัตถุประสงค์	2
ตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	2
เป้าหมาย	2
ลักษณะของโครงการ/กิจกรรมการบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3
พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย	4
การกำกับติดตามและการประเมิน	4
การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	5
โครงการ/กิจกรรมด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย	7

ส่วนที่ 2 มาตรฐานพิธีการ

ขั้นตอนการทำงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน	20
รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน	21
ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์กิจกรรมหรืองานพิธีการที่ได้รับมอบหมาย	21
ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการที่เหมาะสม	21
ขั้นตอนที่ 3 เสนอคณะกรรมการฝ่ายพิธีการพิจารณาร่างกำหนดการ	28
ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ	28
ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการ	29
ขั้นตอนที่ 6 ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด	34
ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการดำเนินงานจัดทำข้อเสนอแนะสร้างแนวปฏิบัติงานที่ดีสำหรับ มาตรฐานพิธีการ	39
ภาคผนวก แบบฟอร์มต่าง ๆ	71

ส่วนที่ 1

แผนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

บทนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือ การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม โดยเฉพาะศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่จำเป็นมีการอนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา และส่งเสริม เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความรัก ความหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าทางจิตใจ ที่มีการหลอมรวมเข้าไปกับวิถีชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นต้องมีการเผยแพร่ให้ประชาชนในภูมิภาคอื่นของประเทศไทย และชาวต่างประเทศให้มีโอกาสเห็น ชื่นชม และสัมผัสกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตอันดีงามของท้องถิ่น ก่อให้เกิดความซาบซึ้งและร่วมเป็นส่วนหนึ่งของความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันงดงาม ให้อยู่คู่กับชุมชน ท้องถิ่นตลอดไป

ความหมายการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ความหมายของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีการให้คำนิยามไว้ ดังนี้

ทำนุ หมายถึง การธำรงไว้ อดหนุนให้เจริญงอกงาม

บำรุง หมายถึง ทำให้เจริญงอกงาม

ความหมายของศิลปวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายว่า “ศิลปวัฒนธรรม” หมายถึง สิ่งที่ดีงาม มีคุณค่า ซึ่งคนในสังคมประพฤติปฏิบัติหรือแสดงออกมาซ้ำนานในลักษณะที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรม อันมีทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมซึ่งเป็นแบบอย่างวิถีชีวิตของสังคมส่วนหนึ่งประกอบด้วยเครื่องมือ อุปกรณ์ วิธีการ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยมทุกอย่างที่คนกลุ่มนั้นส่งสืบทอดกันมาเพื่อช่วยในการดำรงชีวิต

ความหมายของท้องถิ่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายว่า “ท้องถิ่น” หมายถึง ท้องที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายว่า “ท้องถิ่น” หมายถึง บริเวณ สถานที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่ผู้เรียนส่วนมากมีวิถีชีวิตเกี่ยวข้อง ค้นเคยมาตั้งแต่กำเนิดมีขอบข่ายครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัดและภูมิภาคของท้องถิ่นนั้นๆ

สรุปได้ว่า “ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น” หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นตามวิถีชีวิตของคนในสังคม เป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกรักใคร่ในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ซาบซึ้ง ยอมรับและใช้ปฏิบัติร่วมกันอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ

ประเภทของศิลปวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้รวบรวมจัดศิลปวัฒนธรรมเป็น 5 ประเภท คือ

1. ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อและศาสนา
2. ภาษาและวรรณกรรม

3. ศิลปกรรมและโบราณคดี
4. การละเล่น ดนตรีและนาฏศิลป์
5. ชีวิตความเป็นอยู่และวิทยาการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อ ส่งเสริม สนับสนุน โครงการ/กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน และสร้างความตระหนักถึงความเป็นไทย รวมทั้งการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประวัติศาสตร์ชาติไทย
2. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัย การบริการวิชาการ และกิจกรรมของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ และความเป็นไทย
3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน หน่วยงานภายในจังหวัดและหน่วยงานภายนอก
4. เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระแสยุคที่ใช้ทุนทางศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการรักษาคุณค่าหรือเพิ่มมูลค่า

ตัวบ่งชี้วัดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1. มีโครงการ/กิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน และสร้างความตระหนักถึงความเป็นไทย รวมทั้งการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประวัติศาสตร์ชาติไทย
2. มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัย การบริการวิชาการ และกิจกรรมของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ และความเป็นไทย
3. ผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมีความพึงพอใจและได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น
5. มีองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เผยแพร่สู่สาธารณชน
6. มีเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก
7. มีการประยุกต์ใช้ทุนทางศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการรักษาคุณค่าหรือสร้างมูลค่าเพิ่ม

เป้าหมาย

1. มีโครงการ/กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า 5 โครงการ/กิจกรรม
2. มีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัย การบริการวิชาการ และกิจกรรม
3. ของนักศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ และความเป็นไทยไม่น้อยกว่า 1 โครงการ/กิจกรรม
4. ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ไม่น้อยกว่า 3.51
5. มีองค์ความรู้ที่เกิดจากโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่า 1 องค์ความรู้

6. มีเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นระหว่างมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก ไม่น้อยกว่า 1 เครือข่าย
7. มีการประยุกต์ใช้ทุนทางศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการเพิ่มคุณค่าหรือสร้างมูลค่าเพิ่ม ไม่น้อยกว่า 1 โครงการ/กิจกรรม

ลักษณะของโครงการ/กิจกรรมการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

1. **การอนุรักษ์** โดยการรวบรวมข้อมูล องค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปของสื่อสารสนเทศ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษา บุคลากร และคนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่า แก่นสาระ และความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ของท้องถิ่นสร้างจิตสำนึกของความเป็นคนท้องถิ่นนั้นๆ ที่จะต้องร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น สร้างความรู้และความภูมิใจในชุมชนท้องถิ่นด้วย
2. **การฟื้นฟู** โดยการเลือกสรรภูมิปัญญาที่กำลังสูญหาย หรือที่สูญหายไปแล้วมาทำให้มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น โดยเฉพาะพื้นฐานทางจริยธรรม คุณธรรม และค่านิยม
3. **การพัฒนา** สร้างสรรค์และปรับปรุงภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับยุคสมัยและเกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยใช้ภูมิปัญญาเป็นพื้นฐานในการรวมกลุ่มการพัฒนาอาชีพควรนำความรู้จากการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยต่อยอดในการผลิตและพัฒนาสื่อและวัสดุการเรียนการสอน เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ (คู่มือ ตำรา) และสื่อโสตทัศน
4. **การบริการวิชาการ/การถ่ายทอด** โดยการนำภูมิปัญญาที่ผ่านมามีเลือกสรรกลั่นกรองด้วยเหตุและผลอย่างรอบคอบและรอบด้าน แล้วไปถ่ายทอดให้คนในสังคมได้รับรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า คุณประโยชน์และปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม โดยผ่านสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ
5. **ส่งเสริมกิจกรรม** โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการสืบสานและพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชนต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
6. **การเผยแพร่แลกเปลี่ยน** โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศหรือนานาชาติ โดยให้มีการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นต่างๆ ด้วยสื่อและวิธีการต่างๆ อย่างกว้างขวาง
7. **การเสริมสร้างปราชญ์ท้องถิ่น** โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของชาวบ้าน ผู้ดำเนินงานให้มีโอกาสแสดงศักยภาพด้านภูมิปัญญา ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ มีการยกย่องประกาศเกียรติคุณปราชญ์ท้องถิ่นในลักษณะต่างๆ
8. **การค้นคว้าวิจัย** ศึกษา ค้นคว้า และวิจัยทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่างๆ มุ่งศึกษาให้รู้ความเป็นมาในอดีต และสภาพการณ์ในปัจจุบัน เพื่อการอนุรักษ์และการเพิ่มมูลค่าของศิลปวัฒนธรรม
9. **การประยุกต์ใช้ทุนทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการสร้างนวัตกรรมทางศิลปวัฒนธรรม** เพื่อการเพิ่มคุณค่าหรือสร้างมูลค่าเพิ่ม

พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่สำหรับการจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นหลัก ได้แก่ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ พื้นที่ภายในจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดใกล้เคียง อย่างไรก็ตามในประเด็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจครอบคลุมพื้นที่ในประเทศไทยและต่างประเทศ ทั้งที่เป็นประเทศเครือข่าย และ/หรือ การขอรับการสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยนำศิลปวัฒนธรรมไปเผยแพร่ในการดำเนินโครงการ เพื่อทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมระหว่างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย หรือเป็นโครงการ/กิจกรรมที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กร/หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยก็ได้

กลุ่มเป้าหมายของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ของมหาวิทยาลัย มีอยู่ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. นักศึกษา
2. อาจารย์/บุคลากร
3. ชุมชนในท้องถิ่น ชุมชนในท้องถิ่นหลัก ได้แก่ ชุมชนในจังหวัดสุรินทร์
4. หน่วยงานภายนอกที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ

การกำกับติดตามและการประเมินผล

1. การกำกับติดตามการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งสำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานสนับสนุนภายในมหาวิทยาลัย รับผิดชอบงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
2. ทุกโครงการ/กิจกรรม หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินงาน ให้ผู้รับผิดชอบจัดทำรายงานผลการดำเนินงานหรือสรุปผลโครงการภายใน 30 วัน และจัดเก็บที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
3. ให้ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม รายงานผลการดำเนินงานต่ออธิการบดี ผ่านรองอธิการบดี ที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล การดำเนินงานของสำนักศิลปะและวัฒนธรรมทราบ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

S	จุดแข็ง (STRENGTH)
1	ผู้บริหารและบุคลากรมีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านศิลปวัฒนธรรม และมีผลงานทางวิชาการที่หลากหลายสามารถนำไปเผยแพร่ และพัฒนาต่อยอดได้
2	มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น กับองค์กรและชุมชนอย่างเข้มแข็ง ทั้งในระดับท้องถิ่น ชาติ และนานาชาติ
3	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ตั้งอยู่บนพื้นที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์และประเพณี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น
4	มีการดำเนินงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม องค์กรความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย และการบริการวิชาการแก่สังคมและชุมชนอย่างต่อเนื่อง
5	มีการบูรณาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
6	มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมด้านส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างสม่ำเสมอ และเป็นที่ยอมรับของชุมชนและจังหวัด
W	จุดอ่อน (WEAKNESS)
1	แหล่งเรียนรู้ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมภายในมหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย และมีสภาพบริบทยังไม่เหมาะสมในการให้บริการวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น (แหล่งเรียนรู้ที่ยังไม่เปิดใช้อย่างเป็นทางการ)
2	กลไกการประสานงานของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยไม่ชัดเจน
3	การรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการผลิตวารสารวิชาการไม่ต่อเนื่อง
O	โอกาส (OPPORTUNITY)
1	สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัย มาปรับปรุงและพัฒนาต่อยอดการทำงานด้านศิลปวัฒนธรรม องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นขยายขอบเขตในวงกว้างมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสามารถดำเนินการได้อย่างแพร่หลายและไร้ขีดจำกัด
2	มีหน่วยงานภายนอกที่ให้การสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิ เช่น กระทรวงวัฒนธรรมฯ มหาวิทยาลัยจึงสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานดังกล่าวได้
3	จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายด้านศิลปวัฒนธรรม ก่อให้เกิดศักยภาพด้านแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างหลากหลาย
4	รัฐบาลและจังหวัดสุรินทร์ ให้ความสำคัญและมีแผนพัฒนาด้านทำนุบำรุงด้านศิลปวัฒนธรรม อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้มหาวิทยาลัยมีโอกาสในการร่วมพัฒนาในการทำนุบำรุงด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
5	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ มีแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรด้านการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิตของจังหวัดสุรินทร์ ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง
T	อุปสรรค (THEATS)

1	ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้คนสนใจการเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากกว่า การเรียนรู้ในห้องเรียนหรือสถานที่จริง
2	กระแสวัฒนธรรมตะวันตกและตะวันออก อาทิ เช่น เกาหลี ญี่ปุ่น และยุโรป เข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทย อย่างแพร่หลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเยาวชน ส่งผลให้เยาวชนลืมหักเหวี่ยงและไม่ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย
3	ปัจจุบันสถานการณ์โรคระบาดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทั้งด้านการสร้างค่านิยมใหม่และพฤติกรรมการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไป
4	นโยบายการบริหารประเทศที่เปลี่ยนแปลงส่งผลต่อการจัดสรรงบประมาณด้านศิลปวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงด้วย

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 1. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ค่าเป้าหมาย/ผล ≥ 5 โครงการ/กิจกรรม

กลยุทธ์ 1. พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มาตรการ 1. จัดทำฐานข้อมูลรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ของจังหวัดสุรินทร์

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2564	2565	2566	2567					
1. โครงการการจัดการความรู้ KM การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	จำนวนองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมหรือการบริหารจัดการ	≥ 1	≥ 1	≥ 1	≥ 1	องค์ความรู้	อาคาร 38	30 ส.ค.64	2,250	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 1. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ค่าเป้าหมาย/ผล ≥ 5 โครงการ/กิจกรรม

กลยุทธ์ 1. พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มาตรการ 1. จัดทำฐานข้อมูลรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ของจังหวัดสุรินทร์

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. แผนด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยของหน่วยงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	แผนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย	100	100	100	100	ร้อยละ	อาคาร 38	มีนาคม – พฤษภาคม 65	ไม่ขอใช้งบฯ-	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
2. โครงการปรับปรุงข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเว็บไซต์และฐานข้อมูลด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ของจังหวัดสุรินทร์	จำนวนองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	24	25	26	27	องค์ความรู้	อาคาร 38	พฤษภาคม 65	5,000	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 1. จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ค่าเป้าหมาย/ผล ≥ 5 โครงการ/กิจกรรม

กลยุทธ์ 1. พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการงานด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มาตรการ 2. สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งบ.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการจัดนิทรรศการในงาน กาชาดสุรินทร์ ปี 2564 “คนของ พระราชินี ข้าของแผ่นดิน” (เครือข่ายภายในประเทศ)	ผู้เข้าร่วม โครงการ/ กิจกรรมมีความ พึงพอใจและ ได้รับความรู้ เพิ่มขึ้น	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	สนามแสดง ช้าง	15-26 ธันวาคม 2564	98,031.25	สำนักศิลปะ และ วัฒนธรรม
2. กิจกรรมจัดขบวนต้อนรับและเลี้ยง อาหารช้าง “พระเศวตคู่บารมีศรี กษัตริย์ไทย” (เครือข่ายภายในประเทศ)	ผู้เข้าร่วม โครงการ/ กิจกรรมมีความ พึงพอใจและ ได้รับความรู้ เพิ่มขึ้น	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	อนุสาวรีย์ นางจาง	24 ธันวาคม 2564	ไม่ขอใช้งบฯ	สำนักศิลปะ และ วัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
3. กิจกรรมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านศิลปวัฒนธรรม (เครือข่ายภายในประเทศ)	เครือข่ายความร่วมมือ	1	1	1	2	จำนวนเครือข่าย	จังหวัดสุรินทร์	ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565	5,000	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
4. โครงการหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์ (เครือข่ายภายในประเทศ)	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	≥80	≥80	≥80	≥80	ร้อยละ	จังหวัดสุรินทร์	ตุลาคม 2564 – กันยายน 2565	20,000	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
5. กิจกรรมความร่วมมือสัมมนาทางวิชาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ (เครือข่ายภายในประเทศและต่างประเทศ)	เครือข่ายความร่วมมือ	1	1	1	2	จำนวนเครือข่าย	ออนไลน์	1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565	ไม่ใช้งปม.	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์ และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งบปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการแซนโฌนตาบูชาบรรพบุรุษ 2565	จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์	ก.ย.- ต.ค.		สำนักศิลปะ และวัฒนธรรม
2. โครงการทอดกฐินสามัคคี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ประจำปี 2564	ชุมชนในพื้นที่ รวมถึง คณาจารย์ บุคลากร และ นักศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์ เข้าร่วมกิจกรรม ทอดกฐิน	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	วัดโพธิ์ศรี บ้านฝื่อ ต.บ้านฝื่อ อ. จอมพระ จ. สุรินทร์	13 พฤศจิกายน 2564	50,000	สำนักศิลปะ และวัฒนธรรม ร่วมกับ สำนักงาน อธิการบดี

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
	สามัคคีประจำปี 2564									
3. โครงการส่งเสริม การจัดกิจกรรม ประเพณีขึ้นเขาสวาย	ความพึงพอใจ ผู้เข้าร่วม กิจกรรม	≥80	≥80	≥80	≥80	ร้อยละ	วนอุทยานเขา สวาย จ.สุรินทร์	มีนาคม - เมษายน		สำนักศิลปะ และวัฒนธรรม ร่วมกับ อบจ.
4. โครงการกิจกรรมประเพณีวัน สงกรานต์ประจำปี ของมหาวิทยาลัย ราชภัฏสุรินทร์	จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ	≥80	≥80	≥80	≥80	ร้อยละ	มหาวิทยาลัยฯ	เมษายน		มหาวิทยาลัย

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 2. พัฒนาความรู้สู่สังคม สนับสนุนให้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ และร่วมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการจัดทำหนังสือการแต่งกายของชาวสุรินทร์ 3 เผ่าเพื่อส่งเสริมชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ และร่วมสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์	จำนวนชุมชนที่เข้าร่วม สร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3	3	3	3	ชุมชน	อาคาร 38	กรกฎาคม	18,000	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 3. สนับสนุนการศึกษา วิจัย บูรณาการองค์ความรู้ เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ส่งเสริม พัฒนา และเพิ่มคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งบม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการจัดทำวารสาร ศิลปวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำมูล	บทความที่ ตีพิมพ์ใน วารสารได้รับ การประเมิน คุณภาพตาม เกณฑ์ TCI	≥ 10	≥ 10	≥ 10	≥ 10	บทความ	สำนักศิลปะ และ วัฒนธรรม	ตุลาคม 2564 – กันยายน 2564	30,000	สำนักศิลปะ และวัฒนธรรม
2. กิจกรรมรวบรวมข้อมูลบทความ วิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะ และวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	จำนวนบทความ	≥ 5	≥ 5	≥ 5	≥ 5	บทความ	สำนักศิลปะ และ วัฒนธรรม	พฤษภาคม 65	ไม่ขอใช้ งบฯ	สำนักศิลปะ และวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 4. สร้างค่านิยมที่ดีให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย / วัฒนธรรมพื้นถิ่น สร้างเสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทย / พื้นถิ่นในด้าน ต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย อาหาร การแสดงศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการเชิดชูเกียรติบุคคลด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น	จำนวนผู้ได้รับเชิดชูเกียรติในโครงการ	≥ 5	≥ 10	≥ 10	≥ 10	จำนวนผู้ได้รับเชิดชูเกียรติ	อาคาร 38	เมษายน 65	ไม่ขอใช้งบฯ-	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
2. กิจกรรมการรณรงค์การแต่งกายผ้าลายอัตลักษณ์ประจำจังหวัดสุรินทร์	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	อาคาร 38	เมษายน 65	ไม่ขอใช้งบฯ-	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
3. โครงการสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมการรับรู้พิพิธภัณฑ์ผ้าโบราณ	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	อาคาร 38	พฤษภาคม 65	2,000	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

[illegible]

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 5. สนับสนุนให้มีการบูรณาการด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และกิจกรรมนักศึกษา

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการจัดทำมาตรฐานพิธีการที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทย	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	อาคาร 44	4 – 5 มีนาคม 2565	22,000.	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 6. จัดการประชุม / สัมมนาทางวิชาการด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งระดับชาติและนานาชาติ

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการสัมมนาแนวทางการประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการรักษาคุณค่าหรือเพิ่มมูลค่า	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	อาคาร 38	พฤษภาคม 65	5,000	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
2. กิจกรรมความร่วมมือสัมมนาทางวิชาการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ (เครือข่ายภายในประเทศและต่างประเทศ)	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	ออนไลน์	กุมภาพันธ์ – กันยายน 2565	ไม่ใช้งปม.	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม ด้านทำนุศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

เป้าประสงค์ อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า และเผยแพร่สู่ระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนการเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมไปสู่กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัย

ตัวชี้วัด 2. จำนวนบทความวิจัยหรือบทความวิชาการด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ค่าเป้าหมาย/ผล 1. ≥ 5 บทความวิจัยหรือบทความวิชาการ

กลยุทธ์ 2. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรมและประยุกต์ใช้ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาคุณค่าและเพิ่มมูลค่า

มาตรการ 7. จัดให้มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งระดับชาติและนานาชาติ

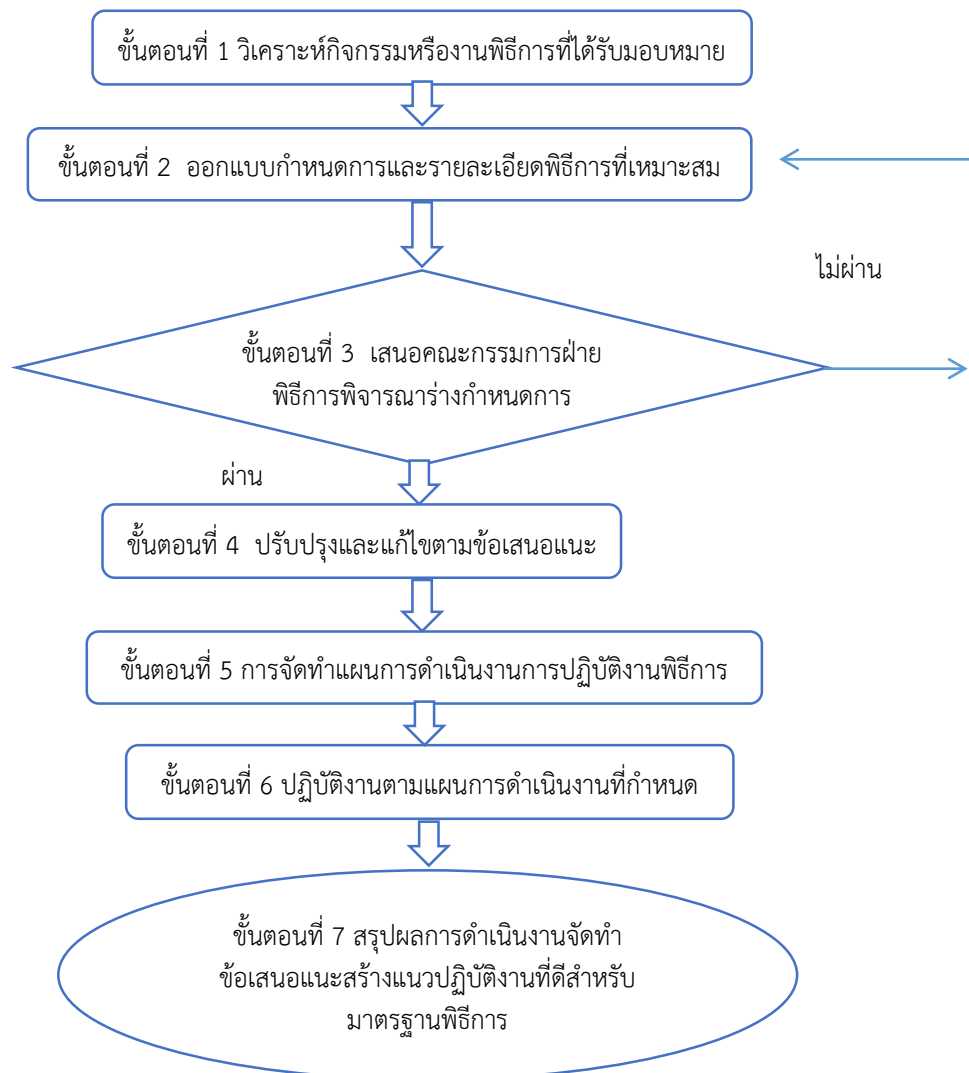
โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				หน่วยนับ	สถานที่	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งปม.	ผู้รับผิดชอบ
		2565	2566	2567	2568					
1. โครงการการแสดงศิลปวัฒนธรรม "ตลาดลานวัฒนธรรม สะเร็น สร้างสุข สุนทรภู่เรื่อง เมืองเกษตรอินทรีย์ " ณ ลานวัฒนธรรม ศาลากลาง (เก่า)	จำนวนผู้เข้าร่วม โครงการ	≥ 80	≥ 80	≥ 80	≥ 80	ร้อยละ	ศาลากลาง (เก่า)	มกราคม - กันยายน 2565	59,880	สำนักศิลปะ และวัฒนธรรม

ส่วนที่ 2

มาตรฐานพิธีการ

การพัฒนาคู่มือมาตรฐานพิธีการฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อสร้างองค์ความรู้การปฏิบัติงาน สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ทำหน้าที่เป็นศาสนพิธีกร ผู้ช่วยศาสนพิธีกรทางพระพุทธศาสนาให้แก่ บุคลากรในสำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้ทราบและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งคณะผู้พัฒนาได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

ขั้นตอนการทำงานหรือกระบวนการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 1 ขั้นตอนปฏิบัติงานพิธีการ

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์กิจกรรมหรืองานพิธีการที่ได้รับมอบหมาย

กิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมายของสำนักศิลปะและวัฒนธรรมเกี่ยวกับด้านพิธีการนั้น มหาวิทยาลัยจะให้ความสำคัญกับหน่วยงานอย่างมาก และรับมอบหมายให้สำนักศิลปะและวัฒนธรรมเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้มีเหตุผลหลายอย่างที่หน่วยงานจะได้รับมอบหมายกิจกรรมหรืองานด้านพิธีการ ดังนี้

1. สืบเนื่องจากยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยข้อที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น “พัฒนาท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศด้วยการวิจัย นวัตกรรม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา” และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานที่ 4 ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย
2. หน่วยงานได้กำหนดการประกันคุณภาพการศึกษาภายในหน่วยงานขององค์ประกอบที่ 3 ด้านตัวบ่งชี้ตอบสนองยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัย กำหนดไว้ 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ระบบและกลไกด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และ ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผลลัพธ์ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย

ดังนั้นเมื่อหน่วยงานได้รับมอบหมายกิจกรรมหรืองานพิธีการจึงจำเป็นต้องจัดทำมาตรฐานพิธีการให้เป็นที่ยอมรับและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายด้าน ครอบคลุมยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ของหน่วยงาน การวิเคราะห์กิจกรรมหรืองานพิธีการนั้น จะสร้างแนวทางสำหรับการออกแบบกำหนดกิจกรรมหรือรายละเอียดพิธีการได้ชัดเจน ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญและวิเคราะห์ให้ละเอียด คือ

1. กิจกรรมหรืองานนั้นมีจุดประสงค์เพื่ออะไร
2. ใช้ระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด
3. การปฏิบัติงานมีกระบวนการหรือขั้นตอนอย่างไร
4. มีบุคคลใดเข้าร่วมกิจกรรมบ้าง
5. จำเป็นต้องเตรียมอุปกรณ์เพิ่มเติมหรือจัดหาให้หน่วยงานหรือไม่

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ประเด็นที่จะสร้างรายละเอียดของงานพิธีการได้แล้ว จะต้องนำมาออกแบบและสร้างมาตรฐานการปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติงานได้จริง งานนั้นจะได้รับการยอมรับและนำไปใช้ประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการที่เหมาะสม

การออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการนั้น ต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้กิจกรรมนั้นดำเนินการไปได้ ผู้เขียนจะนำกำหนดการตามหนังสือราชการที่ได้รับมอบหมายมาวิเคราะห์ออกแบบ เช่น ตัวอย่างกิจกรรมทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ มหาวิทยาลัยราช

ภักธุสุรินทร์ จะเขียนกำหนดการแบบเป็นทางการไม่ระบุรายละเอียด มีเพียงกำหนดการสั้น ๆ ที่ให้ปฏิบัติงานได้ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการจะนำไปสร้างรายละเอียดเพิ่มเติม ดังนี้

กิจกรรมทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2566

วันที่ 27 ธันวาคม 2565

เวลา	กิจกรรม
07.30 น.	ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงทะเบียน
08.00 น.	ประกอบพิธีทำบุญตักบาตร - ประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย - กล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย สมาทานศีล อาราธนาธรรม - พระสงฆ์ให้ศีล สวดมนต์ และอนุโมทนา - ถวายไทยธรรม - ตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง -เสร็จพิธี-

เมื่อได้รับกำหนดการพิธีการจากส่วนกลางที่มอบหมายให้ฝ่ายพิธีการไปดำเนินการต่อ จะต้องทำการวิเคราะห์ตามขั้นตอนที่ 1 พร้อมออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการ สามารถออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการ ได้ดังนี้

กิจกรรมหรืองาน นั้นมีจุดประสงค์ เพื่ออะไร	ใช้ระยะเวลาใน การปฏิบัติงาน อย่างน้อยเพียงใด	การปฏิบัติงานมี กระบวนการหรือ ขั้นตอนอย่างไร	มีบุคคลใดเข้า ร่วมกิจกรรมบ้าง	จำเป็นต้อง เตรียมอุปกรณ์ เพิ่มเติมหรือ จัดหามาให้ หน่วยงาน หรือไม่
ตัวอย่าง เช่น				
ทำบุญตักบาตร ถวายเป็นพระ ราชกุศลพระ เจ้าอยู่หัว	กิจกรรมวันที่ 27 ธันวาคม 2565 ช่วงเช้า 07.00- 09.30	1. ประธานจุดธูป เทียนบูชาพระ รัตนตรัย 2. ศาสนพิธีกร นำพากล่าวคำ บูชาพระรัตนตรัย และสมาทาน เบญจศีล 3. พระสงฆ์ให้ศีล 4. ศาสนพิธีการ อาราธนาธรรม 5. พระสงฆ์สวด มนต์	1. ประธานในพิธี (อธิการบดีหรือ ตัวแทน) 2. พระสงฆ์ (นั่ง อาสน์สงฆ์จำนวน 9 รูปและ พระสงฆ์สามเณร รับบิณฑบาต จำนวน... รูป ตามความ เหมาะสม) 3. หน่วยงานที่มา ร่วมกิจกรรม	1. สถานที่ ดำเนินการ 2. อุปกรณ์ เกี่ยวกับศาสนพิธี และการจัดวาง อุปกรณ์ใน กิจกรรม 3. สถานที่รับรอง ผู้ร่วมงาน 4. สถานที่ทำบุญ ตักบาตร 5. อุปกรณ์ สำหรับเปลี่ยน

กิจกรรมหรืองาน นั้นมีจุดประสงค์ เพื่ออะไร	ใช้ระยะเวลาใน การปฏิบัติงาน มากน้อยเพียงใด	การปฏิบัติงานมี กระบวนการหรือ ขั้นตอนอย่างไร	มีบุคคลใดเข้า ร่วมกิจกรรมบ้าง	จำเป็นต้อง เตรียมอุปกรณ์ เพิ่มเติมหรือ จัดหามาให้ หน่วยงาน หรือไม่
		6. ศาสนพิธีกร กล่าวคำถวาย สังฆทาน 7. ประธานในพิธี และผู้มีเกียรติเข้า ถวายไทยธรรม 8. พระสงฆ์ อนุโมทนา และ ออกรับบิณฑบาต 9. กรวดน้ำรับพร 10. ผู้เข้าร่วม กิจกรรมตักบาตร พระสงฆ์	4. ผู้มีเกียรติที่จะ ร่วมถวายไทย ธรรม 5. ทีมศาสนพิธี การ (ศาสนพิธีกร และผู้ช่วยศาสน พิธีกร)	ถวายอาหาร บิณฑบาต

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์และออกแบบกิจกรรมได้ครบถ้วนแล้วสร้างรูปแบบแนวทางสำหรับการนำไปใช้งานจริงตามรายละเอียดของพิธีการได้ดังนี้

กิจกรรม	บุคคลที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียดกิจกรรม	สิ่งที่จำเป็นต้องเตรียม	หมายเหตุ
1. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย	1. ประธานในพิธี (อธิการบดีหรือตัวแทน) 2. ศาสนพิธีกร จำนวน 1 คน 3. ผู้ช่วยศาสนพิธีกร จำนวน 1 คน	1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาพร้อมเพรียงกัน ณ มณฑลพิธีครบทุกฝ่าย ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเผด็จประธานในพิธีเพื่อให้ทราบกิจกรรมพิธีการ 2. ศาสนพิธีกรกล่าวนำเข้าสู่กระบวนการของกิจกรรมและแจ้งผู้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมเข้าสู่พิธีการทางพระพุทธศาสนา 3. ศาสนพิธีกรกล่าวเชิญประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย 4. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรปรากฏตัวเบื้องซ้ายและโค้งคำนับประธานในพิธี 1 ครั้ง ถือนเทียนชนวนเดินเข้าสู่โต๊ะหมู่บูชาประจำจุดทำหน้าที่ส่งและรับเทียนชนวนให้ประธานในพิธี	1. โต๊ะหมู่บูชา 2. เทียนชนวน 3. เชื้อเพิ่มการติดไฟของธูปและเทียน 4. น้ำปानะหรือข้าวยาคุ	ก่อนวันเริ่มกิจกรรมอย่างน้อย 1 วันหรือหากไม่สามารถจัดเตรียมไว้ล่วงหน้าได้ก่อนเริ่มกิจกรรม 1-2 ชม. จะต้องเข้าไปเตรียมความพร้อมของสถานที่ตรวจสอบอุปกรณ์ที่จำเป็น
2. ศาสนพิธีกรนำพากล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย และสมათานเบญจศีล	1. ศาสนพิธีกร จำนวน 1 คน 2. พระสงฆ์นั่งบนอาสน์สงฆ์จำนวน 9 รูป และอยู่ในบริเวณด้านหลังที่เหมาะสมจำนวนตามความเหมาะสม	1. ภายหลังจากที่ประธานในพิธีได้กลับมานั่ง ณ จุดที่เหมาะสม ศาสนพิธีกรจ่านำพากล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยและสมათานเบญจศีล 2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประนมมือและกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย และสมათานเบญจศีล โดยพร้อมเพรียงกัน 3. พระสงฆ์ให้ศีล	1. พื้นที่สำหรับนั่งประกอบพิธีสวดมนต์ของพระสงฆ์ ได้แก่ อาสน์สงฆ์ตามจำนวน ตาลปัตร น้ำปानะพร้อมภาชนะ 2. แก้วน้ำหรือพื้นที่สำหรับผู้เข้าร่วมประกอบพิธี	การจัดกิจกรรมตักบาตรส่วนใหญ่จะจัดในพื้นที่โล่งแจ้ง สามารถจัดพื้นที่ให้เหมาะสมตามอริยาถัย

กิจกรรม	บุคคลที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียดกิจกรรม	สิ่งที่จำเป็นต้องเตรียม	หมายเหตุ
3. พระสงฆ์ให้ศีล	1. ประธานพระสงฆ์ให้ศีล 2. ศาสนพิธีกรและผู้ร่วมกิจกรรม	1. กล่าวตามพระสงฆ์ให้ศีลโดยเริ่มตั้งแต่ การกล่าววนอบน้อมพระพุทธเจ้า การสมาทานพระรัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่งและสมาทานเบญจศีล 2. เมื่อพระสงฆ์สรุปเบญจศีลแบ่งช่วงรับส่งออกเป็น 3 ช่วง โดยกล่าวคำว่า “สาธุ” ดังนี้ 2.1 สีเลน สุคติ ยันติ รับว่า สาธุ 2.2 สีเลน โภคสัมปทา รับว่า สาธุ 2.3 สีเลน นิพพุติ ยันติ ตัสมา สีลัง วิโส ทये รับว่า สาธุ	เก้าอี้หรือพื้นที่สำหรับผู้เข้าร่วมประกอบพิธีต้องมีความเหมาะสม ไม่สร้างความลำบากให้แก่การนั่งกล่าวตามพระสงฆ์	ควรเปล่งเสียงว่าตามพระสงฆ์ให้ดังพองาม และพร้อมเพรียงกัน
4. ศาสนพิธีการอาราธนาธรรม	ศาสนาพิธีกร	เมื่อรับส่งสรุปศีลเสร็จศาสนาพิธีกรจะกล่าวอาราธนาธรรมเพื่อให้พระสงฆ์ได้เมตตาอนุเคราะห์สวดมนต์ในกิจกรรมต่อไป	นั่งอยู่ในอาการอันสงบ ประนมมือฟังศาสนาพิธีกรและพระสงฆ์	-
5. พระสงฆ์สวดมนต์	1. พระสงฆ์บนอาสน์สงฆ์จำนวน 9 รูป 2. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคน	1. ประธานพระสงฆ์นำพาคณะสงฆ์สวดมนต์ โดยเริ่มตั้งแต่บทนมัสการพระพุทธเจ้า (นะโม ตัสสะ.....) เป็นต้นไป และจบด้วยบทย่อทำยมงคลจักรวาลน้อย (ภาวะตุ สัพพะมัง คะลัง....) 2. ผู้ร่วมกิจกรรมนั่งอยู่ในอาการอันสงบ ประนมมือฟังพระสงฆ์สวดมนต์	นั่งอยู่ในอาการอันสงบ ประนมมือฟังพระสงฆ์	
6. ศาสนพิธีกรกล่าวคำถวายสังฆทาน	1. ศาสนพิธีกร 2. ผู้ช่วยศาสนาพิธีกร 3. ประธานในพิธี	1. ผู้ช่วยศาสนาพิธีกรเตรียมความพร้อมสำหรับการเทียบไทยธรรมต่อหน้าพระสงฆ์	1. เครื่องไทยธรรมครบตามจำนวนพระสงฆ์ที่นั้งบนอาสน์สงฆ์	1. น้ำหนักของเครื่องไทยธรรมต้องเหมาะสม ไม่น้ำหนักหรือใหญ่เกินไป

กิจกรรม	บุคคลที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียดกิจกรรม	สิ่งที่จำเป็นต้องเตรียม	หมายเหตุ
	4. ผู้มีเกียรติร่วมถวายไทยธรรม	2. ศาสนพิธีกรกล่าวนำให้ทุกคนว่าตามคำถวายสังฆทาน (อิมานิ มะยัง ภันเต.....) 3. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งอยู่ในอาการอันสงบและประนมมือว่าตามศาสนพิธีกร	2. สังเกตการเคลื่อนกิจกรรมเข้าออก จะต้องเว้นระยะให้เหมาะสม	2. ผู้ช่วยศาสนพิธีกร จะต้องทำการซักซ้อมความเข้าใจให้พร้อมเพรียงและเหมาะสม
7. ประธานในพิธีและผู้มีเกียรติเข้าถวายไทยธรรม	1. ศาสนพิธีกร 2. ประธานในพิธี 3. ผู้มีเกียรติ	1. ศาสนพิธีกรกล่าวแจ้งรายนามผู้เข้าถวายเครื่องไทยธรรมให้ทราบก่อนล่วงหน้า 2. เชิญประธานในพิธีและผู้มีเกียรติเข้าถวายเครื่องไทยธรรม 3. เมื่อประธานและผู้มีเกียรติเข้านั่งด้านหน้าพระสงฆ์ครบทุกรูปแล้วยกเครื่องไทยธรรมประเคนกับมือพระสงฆ์ และทำความเคารพ จึงลุกออกจากพื้นที่พร้อมเพรียงกัน 4. ศาสนพิธีกรกล่าวขอบคุณประธานในพิธีและผู้มีเกียรติที่ให้เกียรติเข้าถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์	การลูกนั่งของประธานและผู้มีเกียรติสำหรับบางท่านที่มีอายุมาก จำเป็นจะต้องเตรียมเจ้าหน้าที่คอยสังเกตและอำนวยความสะดวกไว้ด้วย	
8. พระสงฆ์อนุโมทนาและกรวดน้ำรับพร	1. พระสงฆ์ 2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	1. เมื่อประธานในพิธีเข้าสู่ที่นั่งเหมาะสมแล้ว ประธานสงฆ์ผู้ทำหน้าที่อนุโมทนาเป็นภาษาบาลีว่า ยะธา วาริวะหา...เป็นการเริ่มต้นให้ทุกคนรับประนมมือหรือหากมีน้ำสำหรับกรวดน้ำก็ให้รินเทลงภาชนะได้เลย 2. ประธานสงฆ์อนุโมทนาจบอยู่ที่คำว่า มะณีโชติ ระโส ยะธา. ขอให้ทุกท่านรินเทน้ำลงภาชนะให้หมด และประนมมือรับพร	เต้าสำหรับกรวดน้ำประธานและผู้มีเกียรติ	

กิจกรรม	บุคคลที่เกี่ยวข้อง	รายละเอียดกิจกรรม	สิ่งที่จำเป็นต้องเตรียม	หมายเหตุ
		3. พระสงฆ์จะกล่าวบทให้พรพร้อมเพรียงกันว่า สัพพี ตีโย .....จนถึงบทย่อท้ายมงคลจักรวาลน้อย ว่า ภาวะตุ สัพพะมังคะลัง.. 4. ศาสนพิธีกรจะนำพาทุกคนกล่าวคำลาพระรัตนตรัยโดยพร้อมเพรียงกันว่า อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภาวะคะวา...) เป็นอันเสร็จพิธีการ		
9. พระสงฆ์ ออกรับ บิณฑบาต ผู้เข้าร่วม กิจกรรมตัก บาตรพระสงฆ์	1. พระสงฆ์ทุกรูป 2. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคน 3. เจ้าหน้าที่สำหรับ ช่วยเหลือชาว อาหารแห้งจากบาตร พระสงฆ์	1. ศาสนพิธีกรกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกภาค ส่วนและเชิญทุกคนเข้าสู่กิจกรรมการตักบาตร 2. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรย้ายเครื่องไทยธรรมไปขึ้นรถรับส่ง พระสงฆ์ เตรียมอุปกรณ์และจัดระเบียบการตักบาตรให้ เหมาะสมสวยงาม โดยพระสงฆ์จะแบ่งออกเป็นแถว ๆ ละ ไม่เกิน 10 รูป 3. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกช่วยเหลือชาวอาหารแห้ง จากบาตรพระสงฆ์ เตรียมภาชนะรองรับ และถุงบรรจุ นำส่งวัดต่อไป 4. เมื่อตักบาตรครบทุกคนแล้ว ผู้ช่วยศาสนพิธีกรและ เจ้าหน้าที่นำส่งอาหารบิณฑบาตตามวัดที่นิมนต์มา ร่วมงาน	1. ภาชนะสำหรับรองรับอาหาร บิณฑบาต 2. ถุงบรรจุอาหารบิณฑบาต	1. การแบ่งอาหารบรรจุ ลงถุงต้องคำนึงถึง อาหารสดและแห้งด้วย หากพระสงฆ์ที่นิมนต์ มาหลายวัดจะต้อง คำนึงถึงปริมาณของ อาหารที่จะนำไปส่งให้ เกิดความเหมาะสม 2. การนำส่งอาหาร บิณฑบาตควรให้แล้ว เสร็จก่อนเวลาเพล คือ 11.00 น. เพื่อให้ พระสงฆ์นำไปบริโภคได้ ไม่ผิดวินัยสงฆ์

หมายเหตุ : อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมตามกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 3 เสนอคณะกรรมการฝ่ายพิธีการพิจารณาร่างกำหนดการ

เมื่อออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการ จะได้ร่างเบื้องต้นมาขอความเห็นคณะกรรมการ ซึ่งการออกแบบกำหนดการและรายละเอียดพิธีการตามขั้นตอนที่ 2 นั้น เมื่อนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นแล้ว หากคณะกรรมการมีความคิดเห็นเพิ่มเติมหรือต้องการแก้ไขให้เหมาะสมสามารถดำเนินการได้เลย แล้วแจ้งให้ที่ประชุมคณะกรรมการรับทราบ ทั้งนี้ คณะกรรมการฝ่ายพิธีการประกอบด้วย หัวหน้าทีมพิธีการ (ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม) ศาสนพิธีกร 2 คน ผู้ช่วยศาสนพิธีกรจำนวน 10 คน การจัดประชุมพิจารณา จะต้องนัดเวลาให้เหมาะสมและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์สำหรับกิจกรรมได้มากที่สุด การจัดประชุมคณะกรรมการเป็นช่องทางที่จะทำให้กระบวนการขอความเห็นนั้นคณะกรรมการจะได้ทราบมากยิ่งขึ้น กำหนดการตามระเบียบวาระการประชุมทั่วไป มีระเบียบวาระ ดังนี้

1. ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งในที่ประชุมทราบ
2. ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองรายงานการประชุม
3. ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง
4. ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเสนอเพื่อทราบ
5. ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา
6. ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องอื่น ๆ

หมายเหตุ อาจจะมีเอกสารประกอบระเบียบวาระบางวาระสามารถนำเสนอเพิ่มเติมในห้องประชุมได้

สิ่งที่ได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองความเห็นของมติที่ประชุมฝ่ายพิธีการนั้น สามารถปรับเปลี่ยนได้อีกหากพบว่ามีข้อจำเป็นหรือได้เห็นข้อบกพร่องในภายหลัง คณะกรรมการอาจประสานชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการและทีมฝ่ายพิธีการทุกคนได้รับทราบถึงกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้อาจจะมีการสื่อสารช่องทางLineกลุ่ม หรือโทรศัพท์ประสานคณะกรรมการโดยตรงเป็นการส่วนตัว

ขั้นตอนที่ 4 ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

เมื่อมีมติที่ประชุมได้ดำเนินการพิจารณาแล้ว หากการพิจารณารายละเอียดมีมติให้เพิ่มเติมหรือปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ควรมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบและมติที่ประชุมจะต้องให้การยอมรับต่อรายละเอียดที่จะแก้ไขเพื่อให้งานนั้นดำเนินการไปได้ด้วยความเรียบร้อยและเกิดประสิทธิภาพต่อไป การปรับปรุงให้มีรายละเอียดที่ชัดเจน ควรจัดพิมพ์เนื้อหาให้เห็นถึงจุดที่ได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติม จะทำให้ลดปัญหาและอุปสรรคที่อาจจะเกิดจากการทำงานนั้น และหากการจัดทำเสร็จเรียบร้อยแล้วควรเผยแพร่เอกสารให้กับคณะกรรมการได้รับทราบ และเผยแพร่ในช่องทางLineกลุ่มด้วย เพื่อให้มีไฟล์ข้อมูลจัดเก็บไว้ในกลุ่มงานฝ่ายพิธีการ ตัวอย่างตารางการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ดังนี้

ประเด็นการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ	ผลการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ	หมายเหตุ

ขั้นตอนที่ 5 การจัดทำแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการ

การวิเคราะห์และออกแบบกิจกรรมได้ครบถ้วนแล้วสร้างรูปแบบแนวทางสำหรับการนำไปใช้งานจริงตามรายละเอียดของพิธีการได้รับการปรับปรุงและแก้ไขแล้ว สามารถนำแนวทางดังกล่าวมาสร้างแผนการปฏิบัติงานให้กิจกรรมนั้นสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป สามารถสร้างแผนการปฏิบัติงานพิธีการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ชื่อแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์ของแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการ
4. กิจกรรมการดำเนินงานของแผนการปฏิบัติงานพิธีการ
5. คณะกรรมการดำเนินการ

ตัวอย่าง การจัดทำแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการ

ชื่อ แผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการทางพระพุทธศาสนา สำนักศิลปะและวัฒนธรรม
หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ใช้แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาปกติที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการควบคุมดูแลปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพมีการ ตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอย่าง สม่าเสมอ ด้วยเหตุนี้ระบบประกันคุณภาพภายในจึงต้องดูแลทั้งปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิตหรือผลลัพธ์ (Output/Outcome) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2557 : 21) และแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ปรากฏอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาท้องถิ่น “พัฒนาท้องถิ่นสู่ความเป็นเลิศ ด้วยการวิจัย นวัตกรรม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญา” สำนักศิลปะและวัฒนธรรมได้ให้ความสำคัญและร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดังกล่าว โดยการกำหนดยุทธศาสตร์ของหน่วยงานตนเองใน ยุทธศาสตร์ที่ 2 สนับสนุนพันธกิจมิติสัมพันธ์ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีเป้าประสงค์ เพื่อบรรวบรวมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนเชื่อมโยงองค์ความรู้

ทางด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ไปสู่การวิจัย การจัดการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ (สำนักศิลปะและวัฒนธรรม. 2565 : 3)

ภายใต้โครงการ“จัดทำมาตรฐานงานพิธีการที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตความเป็นไทย” ความรู้ การทำหน้าที่ด้านศาสนพิธีกร ผู้ช่วยศาสนพิธีกรทางพระพุทธศาสนา ระเบียบพิธีการที่สำคัญการ ปฏิบัติงานที่มีรูปแบบเป็นที่ยอมรับของสังคม บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มีส่วนร่วมตาม นโยบายของรัฐบาล ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้นโดยมากจะเกี่ยวเนื่องด้วยสถาบันพระมหากษัตริย์ ความเชื่อ ทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ในกรณีที่เป็นพิธีกรทางศาสนา จะเรียกว่า “ศาสนพิธีกร” ซึ่งหมายถึงผู้ทำ หน้าที่ควบคุมและปฏิบัติศาสนพิธีให้ถูกต้องตามพิธีกรรมทางศาสนาตลอดจนประสานงานเพื่อให้การ ดำเนินกิจกรรมในพิธีนั้นๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ศาสนพิธีกรจะต้องมีความรู้ความสามารถในการ ปฏิบัติศาสนพิธี มีไหวพริบ ปฏิภาณ ตัดสินใจ และแก้ไขข้อขัดข้องได้รวดเร็วและเรียบร้อย มีความ แม่นยำ ละเอียด รอบคอบ การแต่งกายและปฏิบัติตนให้เหมาะสมตามกาลเทศะมีมารยาทเรียบร้อย และสามารถประสานงาน ควบคุม กำกับพิธีการได้ (พิพัฒน์ วิถีและคณะ. 2565 : 48-49) กิจกรรมที่ สำคัญของพิธีการ ได้แก่ ระเบียบพิธีการ ขั้นตอนกำหนดการ การปฏิบัติหน้าที่ของศาสนพิธีกรและ ผู้ช่วยศาสนพิธีกร เช่น การเผด็จประพาสในพิธี การเชิญเทียนชนวน และการเทียบเครื่องไทยธรรม และอื่น ๆ เป็นต้น

จากหลักการข้างต้นที่กล่าวมานี้ สำนักศิลปะและวัฒนธรรมมีภารกิจที่จะต้องนำ ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทยที่มีฐานความเชื่อทางด้านพระพุทธศาสนา มาขับเคลื่อนตาม กระบวนการฝ่ายพิธีการจึงเป็นเหตุให้จัดทำแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการต่อไป

วัตถุประสงค์ของแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการ

1. เพื่อกำหนดกิจกรรมแผนการดำเนินงานการปฏิบัติงานพิธีการให้สอดคล้องกับกิจกรรม พิธีการนั้น
2. เพื่อสร้างรูปแบบขั้นตอน กระบวนการกิจกรรม และรายละเอียดที่จำเป็นต้องทราบ และสามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานได้จริงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการดำเนินงานของแผนการปฏิบัติงานพิธีการ

ตารางที่ การจัดทำแผนปฏิบัติงานและรายละเอียดพิธีการ

ที่	แผนงาน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
ก่อนดำเนินงานจริง อย่างน้อย 1 สัปดาห์			
1.	การเตรียมความ พร้อม	1. สถานที่จัดกิจกรรม 2. รูปแบบกิจกรรม 3. หน่วยงานหรือภาคร่วมกิจกรรม 4. อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องเตรียมล่วงหน้า	.....
2.	บุคคล	1.หัวหน้าฝ่ายพิธีการ 2.ศาสนพิธีกร 3.ผู้ช่วยศาสนพิธีกร	.....

ที่	แผนงาน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
		4.ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน เช่น เจ้าภาพจัดงาน ผู้ประสานงานในแต่ละกิจกรรม และผู้ได้รับ เชิญมาร่วมกิจกรรม	
3.	พิธีการที่เกิดขึ้น ตามกำหนดการ	1.พิธีเปิดโครงการ 2.พิธีการทางพระพุทธศาสนา 3.พิธีการเฉลิมพระเกียรติ	.....
4.	อุปกรณ์ที่ เกี่ยวข้องกับ กิจกรรมต่าง ๆ	1.อุปกรณ์พิธีการทางพระพุทธศาสนา เช่น พิธี จตุรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย พิธีจุดเทียนชนวน้ำ พระพุทธมนต์ พิธีทอดผ้าบังสุกุล พิธีถวาย เครื่องไทยธรรม เป็นต้น 2.อุปกรณ์เกี่ยวกับพิธีเฉลิมพระเกียรติ เช่น พุ่ม ทอง-พุ่มเงิน กรวยกระทรงดอกไม้รูปเทียนแพ แผ่นกล่าวถวายราชสดุดี โม้สำหรับกล่าวราช สดุดี เป็นต้น	.....
5.	กิจกรรมที่ เกี่ยวข้องในงาน ตามกำหนดการ	กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับฝ่ายพิธีการ แต่ สัมพันธ์กับพิธีการ เช่น การลงทะเบียนรายงาน ตัวของผู้ที่ได้รับเชิญให้มาเข้าร่วมกิจกรรม การ มอบของที่ระลึกให้แก่ผู้รับเชิญให้มาเข้าร่วม กิจกรรม เป็นต้น	.....
กิจกรรม ณ วันปฏิบัติงานจริง			
1.	ประธานจตุรูป เทียนบูชาพระ รัตนตรัย	1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาพร้อมเพรียงกัน ณ มณฑลพิธีครบทุกฝ่าย ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเผด็จ ประธานในพิธีเพื่อให้ทราบกิจกรรมพิธีการ 2. ศาสนพิธีกรกล่าวนำเข้าสู่กระบวนการของ กิจกรรมและแจ้งผู้เข้าร่วมกิจกรรมพร้อมเข้าสู่ พิธีการทางพระพุทธศาสนา 3. ศาสนพิธีกรกล่าวเชิญประธานในพิธีจตุรูป เทียนบูชาพระรัตนตรัย 4. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรปรากฏตัวเบื้องซ้ายและ ไค้คำนับประธานในพิธี 1 ครั้ง ถือนเทียนชนวน เดินเข้าสู่โต๊ะหมู่บูชาประจำจุดทำหน้าที่ส่งและ รับเทียนชนวนให้ประธานในพิธี	.....
2.	ศาสนพิธีกรนำพา กล่าวคำบูชาพระ	1. ภายหลังจากที่ประธานในพิธีได้กลับมานั่ง ณ จุดที่เหมาะสม ศาสนพิธีกรจ่านำพากล่าวคำ บูชาพระรัตนตรัย และสมาทานเบญจศีล	.....

ที่	แผนงาน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
	รัตนตรัย และ สมาทานเบญจศีล	2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประนมมือและกล่าวคำ บูชาพระรัตนตรัย และสมาทานเบญจศีล โดย พร้อมเพรียงกัน 3. พระสงฆ์ให้ศีล	
3.	พระสงฆ์ให้ศีล	1. กล่าวตามพระสงฆ์ให้ศีลโดยเริ่มตั้งแต่ การ กล่าววนอบน้อมพระพุทธรูป การสมาทานพระ รัตนตรัยว่าเป็นที่พึ่ง และสมาทานเบญจศีล 2. เมื่อพระสงฆ์สรุบบเบญจศีลแบ่งช่วงรับส่ง ออกเป็น 3 ช่วง โดยกล่าวคำว่า “สาธุ” ดังนี้ 2.1 สีเลน สุคติ ยันติ รับว่า สาธุ 2.2 สีเลน โภคสัมปทา รับว่า สาธุ 2.3 สีเลน นิพพุติ ยันติ ตัสมา สีสัง วิโส ทये รับว่า สาธุ	.....
4.	ศาสนพิธีการ อาราธนาธรรม	เมื่อรับส่งสรุบบศีลเสร็จศาสนพิธีกรจะกล่าว อาราธนาธรรมเพื่อให้พระสงฆ์ได้เมตตาอนุ เคราะห์สวดมนต์ในกิจกรรมต่อไป	.....
5.	พระสงฆ์สวดมนต์	1. ประธานพระสงฆ์นำพาคณะสงฆ์สวดมนต์ โดยเริ่มตั้งแต่บทนมัสการพระพุทธรูป (นะโม ตัสสะ.....) เป็นต้นไป และจบด้วยบทย่อท้ายมงคลจักรวาลน้อย (ภาวะตุ สัพพะมัง คะลัง....) 2. ผู้ร่วมกิจกรรมนั่งอยู่ในอาการอันสงบ ประนมมือฟังพระสงฆ์สวดมนต์	.....
6.	ศาสนพิธีกรกล่าว คำถวายสังฆทาน	1. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเตรียมความพร้อมสำหรับ การเทียบไทยธรรมต่อหน้าพระสงฆ์ 2. ศาสนพิธีกรกล่าวนำให้ทุกคนว่าตามคำถวาย สังฆทาน (อิมานิ มะยัง ภันเต.....) 3. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งอยู่ในอาการอันสงบ และประนมมือว่าตามศาสนพิธีกร	.....
7.	ประธานในพิธี และผู้มีเกียรติเข้า ถวายไทยธรรม	1. ศาสนพิธีกรกล่าวแจ้งรายนามผู้เข้าถวาย เครื่องไทยธรรมให้ทราบก่อนล่วงหน้า 2. เชิญประธานในพิธีและผู้มีเกียรติเข้าถวาย เครื่องไทยธรรม 3. เมื่อประธานและผู้มีเกียรติเข้านั่งด้านหน้า พระสงฆ์ครบทุกรูปแล้วยกเครื่องไทยธรรม	.....

ที่	แผนงาน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
		ประเคนกับมือพระสงฆ์ และทำความเคารพ จึง ลุกออกจากพื้นที่พร้อมเพรียงกัน 4. ศาสนพิธีกรกล่าวขอบคุณประธานในพิธีและ ผู้มีเกียรติที่ให้เกียรติเข้าถวายเครื่องไทยธรรม แด่พระสงฆ์	
8.	พระสงฆ์ อนุโมทนา และ กรวดน้ำรับพร	1. เมื่อประธานในพิธีเข้าสู่ที่นั่งเหมาะสมแล้ว ประธานสงฆ์ผู้ทำหน้าที่อนุโมทนาเป็นภาษา บาลีว่า ยะธา วาริวะหา....เป็นการเริ่มต้นให้ทุก คนรับประนมมือหรือหากมีน้ำสำหรับกรวดน้ำก็ ให้รินเทลงภาชนะได้เลย 2. ประธานสงฆ์อนุโมทนาจบอยู่ที่คำว่า มะณี โชติ ระโส ยะธา. ขอให้ทุกท่านรินน้ำลง ภาชนะให้หมด และประนมมือรับพร 3. พระสงฆ์จะกล่าวบทให้พรพร้อมเพรียงกันว่า สัพพี ตีโย.....จนถึงบทย่อท้ายมงคลจักรวาล น้อย ว่า ภาวะตุ สัพพะ มังคะลัง.. 4. ศาสนพิธีกรจะนำพาทุกคนกล่าวคำลาพระ รัตนตรัยโดยพร้อมเพรียงกันว่า อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภะคะวา...) เป็นอันเสร็จพิธีการ	.....
9.	พระสงฆ์ออกรับ บิณฑบาต ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ตักบาตรพระสงฆ์	1. ศาสนพิธีกรกล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทุกภาคส่วนและเชิญทุกคนเข้าสู่กิจกรรมการ ตักบาตร 2. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรย้ายเครื่องไทยธรรมไปขึ้น รถรับส่งพระสงฆ์ เตรียมอุปกรณ์และจัด ระเบียบการตักบาตรให้เหมาะสมสวยงาม โดย พระสงฆ์จะแบ่งออกเป็นแถว ๆ ละไม่เกิน 10 รูป 3. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกเทข้าวสาร อาหารแห้งจากบาตรพระสงฆ์ เตรียมภาชนะ รองรับ และถุงบรรจุนำส่งวัดต่อไป 4. เมื่อตักบาตรครบทุกคนแล้ว ผู้ช่วยศาสน พิธีกรและเจ้าหน้าที่นำส่งอาหารบิณฑบาตตาม วัดที่นิมนต์มาร่วมงาน	.....

ที่	แผนงาน	รายละเอียด	ผู้รับผิดชอบ
กิจกรรมหลังจากดำเนินการตามแผนงานเสร็จสิ้นแล้ว			
1.	สรุปกิจกรรม	1. ทีมพิธีการทุกคนสรุปปัญหาอุปสรรคและ ภาพลักษณ์การปฏิบัติงาน 2. สะท้อนผลการปฏิบัติแต่ละฝ่ายให้มีแนวทาง นำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป	
2.	รายงานผลการ ดำเนินงาน	1. เอกสารเล่มรายงาน 2. ภาพกิจกรรมสำหรับประชาสัมพันธ์	

หมายเหตุ : อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

คณะกรรมการดำเนินการ

การดำเนินการสำหรับจัดทำคำสั่งคณะกรรมการนั้นอาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม
ซึ่งอยู่ที่สภาพบริบทของหน่วยงานหรือประเภทของงานพิธีการนั้น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นการตั้ง

คณะกรรมการแบบภาพรวม เช่น

1. คณะกรรมการอำนวยการ
  2. คณะกรรมการดำเนินงาน
  3. คณะกรรมการสรุปรายงานผลการดำเนินงาน
- เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 6 ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด

การปฏิบัติงานตามแผนงานนั้นจำเป็นอย่างยิ่งจะมีการตรวจสอบร่วมกันเพื่อให้การ
ปฏิบัติงานนั้นเกิดจุดบกพร่องน้อยที่สุดและป้องกันปัญหาอันเกิดขึ้นตามมาในภายหลัง จึงจำเป็นต้อง
มีรูปแบบการตรวจสอบกันและกันเองในทีมสำหรับการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานดังนี้

ที่	กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ผลการประเมิน		ข้อเสนอแนะ แนวทาง แก้ไข
				ผ่าน	ปรับปรุง	
1.	ประธาน จุดธูป เทียนบูชา พระ รัตนตรัย	1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมา พร้อมเพรียงกัน ณ มณฑล พิธีครบทุกฝ่าย ผู้ช่วยศาสน พิธีกรเผด็จประธานในพิธี เพื่อให้ทราบกิจกรรมพิธีการ 2. ศาสนพิธีกรกล่าวนำเข้าสู่ กระบวนการของกิจกรรม				

ที่	กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ผลการประเมิน		ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข
				ผ่าน	ปรับปรุง	
		และแจ้งผู้เข้าร่วมกิจกรรม พร้อมเข้าสู่พิธีการทาง พระพุทธศาสนา 3. ศาสนพิธีกรกล่าวเชิญ ประธานในพิธีจุดธูปเทียน บูชาพระรัตนตรัย 4. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรปรากฏ ตัวเบื้องซ้ายและโค้งคำนับ ประธานในพิธี 1 ครั้ง ถือ เทียนชนวนเดินเข้าสู่โต๊ะหมู่ บูชาประจำจุดทำหน้าที่ส่ง และรับเทียนชนวนให้ ประธานในพิธี				
2.	ศาสน พิธีกร นำพากล่าว คำบูชา พระ รัตนตรัย และ สมาทาน เบญจศีล	1. ภายหลังจากที่ประธานใน พิธีได้กลับมานั่ง ณ จุดที่ เหมาะสม ศาสนพิธีกรจํานำ พากล่าวคำบูชาพระรัตนตรัย และสมาทานเบญจศีล 2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประนม มือและกล่าวคำบูชาพระ รัตนตรัย และสมาทานเบญจ ศีล โดยพร้อมเพรียงกัน 3. พระสงฆ์ให้ศีล				
3.	พระสงฆ์ให้ ศีล	1. กล่าวตามพระสงฆ์ให้ศีล โดยเริ่มตั้งแต่ การกล่าว นอบน้อมพระพุทธเจ้า การ สมาทานพระรัตนตรัยว่าเป็น ที่พึ่ง และสมาทานเบญจศีล 2. เมื่อพระสงฆ์สรุบบุญจศีล แบ่งช่วงรับส่งออกเป็น 3 ช่วง โดยกล่าวคำว่า “สาธุ” ดังนี้				

ที่	กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ผลการประเมิน		ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข
				ผ่าน	ปรับปรุง	
		2.1 สีเลน สุคติ ยันติ รับว่า สาธุ 2.2 สีเลน โภคสัมปทา รับว่า สาธุ 2.3 สีเลน นิพพุตติ ยันติ ตัสมา สีลัง วิโส ทเย รับว่า สาธุ				
4.	ศาสนพิธีการ อาราธนา ธรรม	เมื่อรับส่งสรูปศีลเสร็จศาสนพิธีกรจะกล่าวอาราธนาธรรมเพื่อให้พระสงฆ์ได้เมตตาอนุเคราะห์สวดมนต์ในกิจกรรมต่อไป				
5.	พระสงฆ์ สวดมนต์	1. ประธานพระสงฆ์นำพา คณะสงฆ์สวดมนต์ โดยเริ่มตั้งแต่บทนมัสการ พระพุทธเจ้า (นะโม ตัสสะ.....) เป็นต้นไป และจบด้วยบทย่อท้ายมงคลจักรวาลน้อย (ภาวะตุ สัพพะมัง คะลัง....) 2. ผู้ร่วมกิจกรรมนั่งอยู่ในอาการอันสงบ ประนมมือฟังพระสงฆ์สวดมนต์				
6.	ศาสนพิธีกรกล่าว คำถวาย สังฆทาน	1. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเตรียมความพร้อมสำหรับการเทียบไทยธรรมต่อหน้าพระสงฆ์ 2. ศาสนพิธีกรกล่าวนำให้ทุกคนว่าตามคำถวายสังฆทาน (อิมานิ มะยัง ภันเต.....) 3. ผู้ร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งอยู่ในอาการอันสงบและประนมมือว่าตามศาสนพิธีกร				

ที่	กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ผลการประเมิน		ข้อเสนอแนะ แนวทาง แก้ไข
				ผ่าน	ปรับปรุง	
7.	ประธานในพิธีและผู้มีเกียรติเข้าถวายไทยธรรม	1. ศาสนพิธีกรกล่าวแจ้งรายนามผู้เข้าถวายเครื่องไทยธรรมให้ทราบก่อนล่วงหน้า 2. เชิญประธานในพิธีและผู้มีเกียรติเข้าถวายเครื่องไทยธรรม 3. เมื่อประธานและผู้มีเกียรติเข้านั่งด้านหน้าพระสงฆ์ครบทุกรูปแล้วยกเครื่องไทยธรรมประเคนกับมือพระสงฆ์ และทำความเคารพ จึงลุกออกจากพื้นที่พร้อมเพรียงกัน 4. ศาสนพิธีกรกล่าวขอบคุณประธานในพิธีและผู้มีเกียรติที่ให้เกียรติเข้าถวายเครื่องไทยธรรมแด่พระสงฆ์				
8.	พระสงฆ์อนุโมทนาและกรวดน้ำรับพร	1. เมื่อประธานในพิธีเข้าสู่ที่นั่งเหมาะสมแล้ว ประธานสงฆ์ผู้ทำหน้าที่อนุโมทนาเป็นภาษาบาลีว่า ยะถา วาริ วะหา....เป็นการเริ่มต้นให้ทุกคนรับประนมมือหรือหากมีน้ำสำหรับกรวดน้ำก็ให้รินเทลงภาชนะได้เลย 2. ประธานสงฆ์อนุโมทนาจบอยู่ที่คำว่า มะณีโชติ ระโส ยะถา. ขอให้ทุกท่านรินเทน้ำลงภาชนะให้หมด และประนมมือรับพร 3. พระสงฆ์จะกล่าวบทให้พร้อมเพรียงกันว่า สัพพี ตีโย				

ที่	กิจกรรม	รายละเอียดของกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ผลการประเมิน		ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข
				ผ่าน	ปรับปรุง	
		.....จนถึงบทย่อกำยวมงคล จักรวาลน้อย ว่า ภาวะตุ สัพพะ มังคะลัง.. 4. ศาสนพิธีกรจะนำพาทุก คนกล่าวคำลาพระรัตนตรัย โดยพร้อมเพียงกันว่า อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ ภา คะวา...) เป็นอันเสร็จพิธีการ				
9.	พระสงฆ์ ออกรับ บิณฑบาต ผู้เข้าร่วม กิจกรรม ตักบาตร พระสงฆ์	1. ศาสนพิธีกรกล่าวขอบคุณ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกภาค ส่วนและเชิญทุกคนเข้าสู่ กิจกรรมการตักบาตร 2. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรย้าย เครื่องไทยธรรมไปขึ้นรถ รับส่งพระสงฆ์ เตรียม อุปกรณ์และจัดระเบียบการ ตักบาตรให้เหมาะสม สวยงาม โดยพระสงฆ์จะแบ่ง ออกเป็นแถว ๆ ละไม่เกิน 10 รูป 3. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก สะดวกเทข้าวสารอาหารแห้ง จากบาตรพระสงฆ์ เตรียม ภาชนะรองรับ และถุงบรรจุ นำส่งวัดต่อไป 4. เมื่อตักบาตรครบทุกคน แล้ว ผู้ช่วยศาสนพิธีกรและ เจ้าหน้าที่นำส่งอาหาร บิณฑบาตตามวัดที่นิมนต์มา ร่วมงาน				

ขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการดำเนินงานจัดทำข้อเสนอแนะสร้างแนวปฏิบัติงานที่ดีสำหรับมาตรฐานพิธีการ

เมื่อสรุปผลการดำเนินการได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้และสามารถปฏิบัติภาระกิจครบตามกระบวนการพิธีการเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำผลการปฏิบัติในแต่ละครั้งมาสร้างเป็นองค์ความรู้เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ทีมพิธีการได้ทราบและได้แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการปฏิบัติงานต่อไป สามารถสรุปแนวปฏิบัติที่ดีได้ดังนี้

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการเตรียมการและการปฏิบัติงานศาสนพิธี

เมื่อถึงกำหนดวันพิธีผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการเป็นผู้ดำเนินการพิธีควรมีการจัดเตรียมและแบ่งงานให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในพิธีต่าง ๆ ให้ชัดเจน ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ควรมีการตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์เครื่องใช้ให้พร้อมตลอดเวลา เช่น เครื่องสักการบูชาพระรัตนตรัย พระพุทธรูป เทียนชนวน การอาราธนาศีล อาราธนาธรรม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ผู้ทำหน้าที่เป็นศาสนพิธีกร และพิธีกรผู้ช่วยจะต้องช่วยกันดูแลการเตรียมงานและการปฏิบัติให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

การเตรียมการของศาสนพิธี

เมื่อมีการปรึกษาหารือและมีข้อตกลงกันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในการจัดพิธีเนื่องในโอกาสต่าง ๆ นั้น ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมจะต้องมีการเตรียมการ ดังนี้

1. การจัดเตรียมสถานที่
2. การจัดเตรียมอุปกรณ์
3. การจัดเตรียมบุคลากร
4. การจัดเตรียมกำหนดการ

1. การจัดเตรียมสถานที่

กิจกรรมแรกของผู้ดำเนินกิจกรรมจะต้องคำนึงถึง คือ การจัดเตรียมสถานที่ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสถานที่ เช่น งานที่จะจัดเป็นงานพิธีใด งานมงคล หรืองานอวมงคล สถานที่นั้นมีความเหมาะสมกับการจัดพิธีหรือไม่เพียงใดซึ่งจะได้มีการวางแผนในการจัดกิจกรรม และปฏิบัติได้เหมาะสมกับสถานที่ โดยมีหลักการพิจารณา ดังนี้

- 1.1 เหมาะสมกับการที่จะใช้เป็นสถานที่จัดพิธีนั้นหรือไม่
- 1.2 กว้างขวาง เพียงพอกับการรองรับผู้ร่วมพิธี
- 1.3 สะอาด สะดวก ปลอดภัย
- 1.4 ไม่มีเสียงรบกวน

2. การเตรียมอุปกรณ์

การเตรียมอุปกรณ์เป็นสิ่งจำเป็นของการจัดพิธีต่าง ๆ ซึ่งผู้ทำหน้าที่จัดพิธีจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีการหรือพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์ของการจัดศาสนพิธีเป็นงานมงคล งานอวมงคล หรืองานมงคลพร้อมกับงานอวมงคล และงานมงคลนั้นเป็นงานมงคลที่จะต้องใช้อุปกรณ์

ในพิธีเป็นการเฉพาะอย่างไร เช่น งานมงคลสมรส งานวางศิลาฤกษ์เป็นต้นอุปกรณ์หลักที่ใช้ในงานศาสนพิธี

- 2.1 โต๊ะหมู่บูชา, พระพุทธรูป, แท่นกราบ
- 2.2 แจกันดอกไม้หรือ พานพุ่ม
- 2.3 กระจกธูป, เชิงเทียน
- 2.4 ธูป เทียน บูชาพระ
- 2.5 เทียนชนวน
- 2.6 ที่กรวดน้ำ
- 2.7 สำลี กรรไกร เชื้อชนวน (น้ำมันเบนซิน + เทียนขี้ผึ้ง) ธูป เทียน
- 2.8 ใบปวารณา และจตุปัจจัยไทยธรรม
- 2.9 เครื่องขยายเสียงพร้อมอุปกรณ์
- 2.10 เครื่องรับรองพระสงฆ์ เช่น น้ำร้อน น้ำเย็น อาสนะหรือพรมนั่ง เสื่อ หมอนอิง

กระดาดเช็ดมือ กระโถน

3. การเตรียมบุคลากร

การเตรียมบุคลากร เป็นการแสดงถึงความพร้อมของผู้จัดงานพิธีต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน เป็นการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละส่วน สามารถตรวจสอบได้ว่านิมนต์พระสงฆ์หรือยัง นิมนต์จำนวนเท่าใด ใครเป็นประธาน ใครรับภารกิจส่วนใด ใครเป็นพิธีกรหรือใครทำหน้าที่ศาสนพิธีกร เป็นต้น รวมทั้งสามารถตรวจสอบจุดบกพร่องของงานได้ด้วย

พระสงฆ์ การนิมนต์พระสงฆ์ ควรเขียนเป็นหนังสือ หรือภาษาทางราชการ เรียกว่า “การวางฎีกานิมนต์พระสงฆ์” เพื่อถวายพระสงฆ์ถือไว้เป็นหลักฐาน ซึ่งประกอบด้วยข้อความสำคัญเพื่อให้พระสงฆ์ทราบว่า นิมนต์งานพิธีใด วัน เวลา และสถานที่ในการประกอบพิธีควรแจ้งให้ชัดเจน ส่วนจำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์ในแต่ละพิธีนั้น ไม่ได้กำหนดจำนวนข้างมาก แต่มีกำหนดจำนวนข้างน้อยไว้คือ ไม่ต่ำกว่า 5 รูป 7 รูป 9 รูป และ 10 รูป เพื่อจะได้ครบองค์คณะสงฆ์ส่วนงานพระราชพิธีหรือพิธีของทางราชการนิมนต์พระสงฆ์ 10 รูป ทั้งงานมงคลและงานอวมงคล แต่ถ้าหากเป็นพิธีบำเพ็ญกุศลสวดพระอภิธรรมศพประจำคืนนั้น จะนิมนต์พระสงฆ์สวดพระอภิธรรม จำนวน 4 รูป

ประธานพิธี คือ บุคคลที่เจ้าภาพเชิญมาเป็นเกียรติแก่งานพิธีเพื่อทำหน้าที่เป็นประธานในพิธีซึ่งมีทั้งแบบเป็นทางการคือ มีการเชิญโดยแจ้งให้ผู้ที่เป็นประธานทราบล่วงหน้าอย่างเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการ คือ การเชิญผู้ที่มาร่วมงานทำหน้าที่เป็นประธาน โดยไม่มีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ซึ่งถ้าไม่เป็นทางการก็ไม่สู้กระไรนัก แต่หากเป็นทางการควรมีการจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับฐานะของผู้ที่เชิญมาเป็นประธานในพิธีเช่น การจัดที่นั่ง การต้อนรับ การจัดเตรียมเครื่องรับรอง เป็นต้น อันเป็นการแสดงออกถึงการให้เกียรติแก่ผู้ที่รับเชิญมาทำหน้าที่เป็นประธานในพิธีนั้นๆ ด้วย และควรแจ้งกำหนดการของพิธีให้ผู้ทำหน้าที่เป็นประธานได้ทราบ

ศาสนพิธีกร คือ ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการพิธีทางศาสนา ซึ่งมีความรอบรู้ในด้านพิธีการต่าง ๆ ทำหน้าที่ควบคุม ปฏิบัติการ จัดการ และประสานงานระหว่างผู้ร่วมปฏิบัติงานพิธีตลอดจนถึงการให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมพิธีทางพระพุทธศาสนาได้อย่างชัดเจนและถูกต้องตามโบราณประเพณีที่ได้มีการสืบทอดกันมา

ผู้ร่วมงาน คือ ผู้ที่เจ้าภาพเชิญมาร่วมเป็นเกียรติแก่พิธีดำเนินกิจกรรมในพิธีร่วมกัน เช่น ร่วมฟังพระสงฆ์แสดงพระธรรมเทศนา เจริญพระพุทธมนต์ เจ้าภาพควรประมาณจำนวนผู้ที่รับเชิญมาร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับสถานที่ ควรกำหนดผู้ที่คอยต้อนรับผู้มาร่วมงาน กำหนดสถานที่นั่งสำหรับผู้เป็นประธาน ของที่ระลึก เป็นต้น ถ้าบุคคลที่เชิญเป็นผู้ใหญ่ เจ้าภาพควรกำหนดให้ชัดเจนว่า ใครนั่งตรงไหน อย่างไร เนื่องจากเมื่อผู้รับเชิญนั่งเรียบร้อยแล้ว ถ้ามีการเคลื่อนย้ายที่นั่งในภายหลัง ผู้รับเชิญจะเสียความรู้สึกที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรม

4. การเตรียมกำหนดการ

กำหนดการ คือ เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อบอกลักษณะของงาน เป็นต้นว่า งานอะไรใครเป็นประธาน สถานที่ วัน เวลา ในการจัดงาน ลำดับขั้นตอนของงาน การแต่งกาย เพื่อให้ผู้เข้าร่วมในพิธีมีความเข้าใจตรงกันและทราบขั้นตอนพิธีกำหนดการมี 4 ประเภท คือ 1) หมายกำหนดการ 2)

หมายรับสั่ง 3) พระราชกิจ 4) กำหนดการ

หมายกำหนดการ เป็นเอกสารแจ้งกำหนดขั้นตอนของงานพระราชพิธีโดยเฉพาะลักษณะของเอกสารจะต้องอ้างพระบรมราชโองการ คือ ขึ้นต้นด้วยข้อความว่า “นายกรัฐมนตรีหรือเลขาธิการพระราชวังรับพระบรมราชโองการเหนือเกล้าฯสั่งว่า...” เสมอไป และในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่จะต้องส่งต้นหมายกำหนดการดังกล่าวนี้ เสนอนายกรัฐมนตรีหรือเลขาธิการพระราชวังลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ การประสานกำหนดการเมื่อดำเนินการจัดทำกำหนดการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ดำเนินการจะต้องแจ้งกำหนดการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบกำหนดการก่อนถึงงานพิธีเช่น การนิมนต์พระสงฆ์ประธานพิธีผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์งาน ศาสนพิธีกร และผู้ร่วมปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบลักษณะขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน การปฏิบัติตามกำหนดการ เมื่อมีกำหนดการแล้ว ผู้ร่วมกิจกรรมในพิธีนั้น ๆ ต้องยึดกำหนดการเป็นหลัก เมื่อมีการตัดทอนเพิ่มเติม หรือสลับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรือหากมีการฉีกและปรับเปลี่ยนกำหนดการจะต้องมีการติดต่อประสานงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันได้รับรู้หากเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานศาสนพิธีจะต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และแจ้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบทันที

การประสานกำหนดการเมื่อดำเนินการจัดทำกำหนดการเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้ดำเนินการจะต้องแจ้งกำหนดการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบกำหนดการก่อนถึงงานพิธีเช่น การนิมนต์พระสงฆ์ประธานพิธีผู้รับผิดชอบในการประชาสัมพันธ์งาน ศาสนพิธีกร และผู้ร่วมปฏิบัติงาน เพื่อจะได้ทราบลักษณะขั้นตอนและแนวการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติตามกำหนดการ เมื่อมีกำหนดการแล้ว ผู้ร่วมกิจกรรมในพิธีนั้น ๆ ต้องยึดกำหนดการเป็นหลัก เมื่อมีการตัดทอนเพิ่มเติม หรือสลับขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หรือหากมีการฉีกและปรับเปลี่ยนกำหนดการจะต้องมีการติดต่อประสานงาน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมกันได้รับรู้หากเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานศาสนพิธีจะต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และแจ้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบทันที

การเตรียมการก่อนการปฏิบัติงานศาสนพิธี

1. การปูลาดสถานที่

การจัดปูลาดพื้นที่ด้วยเครื่องปูลาด เช่น พรมหรือเสื่อ สำหรับจัดเป็นอาสนสงฆ์และที่สำหรับแขกที่มาร่วมงาน การปูลาดสถานที่ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและความสวยงามด้วยถ้า

เครื่องบูชามีมาก สามารถปูให้เต็มสถานที่ที่ประกอบพิธีได้ควรเลือกคัดดูสีสังฆฐาน ลวดลายและขนาดให้เหมาะสม การปูให้ปูลำดับลดหลั่นกันไป คือ การปูลาดตรงบริเวณรอยต่อระหว่างพรหมหรือเสื่อ ต้องให้ด้านสูงทับด้านต่ำ อย่าให้ด้านต่ำทับด้านสูง ให้กำหนดทางด้านพระพุทธรูปและพระสงฆ์ประดิษฐานอยู่เป็นด้านสูงเพราะตามคตินิยมโดยทั่วไป เป็นการแสดงถึงความเคารพกันของสังคมไทย ผู้ใหญ่นั่งสูงกว่าผู้น้อย ผู้น้อยไม่นั่งสูงกว่าผู้ใหญ่ พระภิกษุนั่งตามลำดับอาวุโส คือพรรษาหรือสมณศักดิ์แล้วแต่กรณีของงานพิธีนั้น ๆ

2. การตั้งโต๊ะหมู่บูชาในงานศาสนาพิธี

การตั้งโต๊ะหมู่บูชา ตั้งเพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป พร้อมทั้งเครื่องบูชาตามคตินิยมของชาวพุทธ ซึ่งปรากฏในพุทธประวัติว่า เมื่อพุทธบริษัทมีความประสงค์จะบำเพ็ญกุศลอย่างหนึ่งอย่างใด มักจะนิมนต์พระสงฆ์โดยมีพระพุทธรูปเจ้าเสด็จมาเป็นประธานสงฆ์ในการบำเพ็ญกุศลนั้น ๆ ดังนั้น เพื่อให้มีความสมบูรณ์ในพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ในการจัดงานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาพิธีทางพระพุทธศาสนา พุทธศาสนิกชนจึงนิยมอัญเชิญพระพุทธรูปมาประดิษฐานเป็นนิมิตรแทนพระองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพิธีนั้น ๆ ซึ่งต่อมาถือว่าโต๊ะหมู่บูชาเป็นที่ประดิษฐานของสิ่งที่เคารพบูชาของสังคมไทย และเป็นองค์ประกอบของเครื่องม้นการบูชาปัจจุบันจึงได้มีการจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น แต่ทั้งนี้ก็เป็นไปด้วยความเคารพสักการบูชาในสิ่งที่นำมาประดิษฐานบนโต๊ะหมู่บูชาทั้งสิ้น ผู้ที่ทำหน้าที่ศาสนพิธีกรจึงควรมีความรู้และความเข้าใจในการจัดโต๊ะหมู่บูชา เช่น พิธีใดควรจัดอย่างไร ใช้โต๊ะหมู่ชุดใด หมู่ 5 หมู่ 7 หรือ หมู่ 9 เครื่องประกอบบนโต๊ะหมู่มีอะไรบ้าง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ต้องดูความเหมาะสมของสถานที่และพิธีที่จะจัดกิจกรรม

2.1 การตั้งโต๊ะหมู่บูชา นิยมตั้งไว้ด้านขวามือของพระสงฆ์แต่ถ้าสถานที่ไม่อำนวยก็อนุโลมให้ตั้งไว้ทางด้านซ้ายมือของพระสงฆ์ได้ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานที่ ไม่ควรวางไว้ในตำแหน่งที่ต้องใช้เป็นทางเดินผ่านไปมา ซึ่งการบำเพ็ญกุศลทางพระพุทธศาสนามีการจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชา เช่น งานกุศลพิธีและงานบุญพิธี

งานกุศลพิธีคือ พิธีกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการอบรมเพื่อให้เกิดความดีงามทางพระพุทธศาสนาเฉพาะตัวบุคคล รวมทั้งการปฏิบัติศาสนพิธีของพระสงฆ์

งานบุญพิธีคือ พิธีกรรมที่พุทธศาสนิกชนปรารถนาทำความดีเนื่องด้วยประเพณีในครอบครัว หรือ ประเพณีเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนทั่วไป ทั้งที่เป็นงานมงคล หรืองานอวมงคลซึ่งมีการตั้งโต๊ะหมู่บูชาแบบประยุกต์ไม่เต็มรูปแบบ

การจัดโต๊ะหมู่บูชา ให้ประดิษฐานพระพุทธรูปไว้ที่โต๊ะหมู่'ตัว'สูงสุด และไม่ควรถังเครื่องบูชาใด ๆ ไว้บนโต๊ะหมู่'ตัว'เดียวกับที่ประดิษฐานพระพุทธรูป สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (วิน ธรรมสารเถร) ได้กล่าวไว้ว่า “เนื่องจากพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ เป็นสิ่งที่ควรกระทำความยำเกรงให้เกิดแก่ผู้ที่เป็นพุทธศาสนิกชนให้หนัก เพราะมีค่ามาก เพราะเห็นได้ยาก เป็นสิ่งที่สะสมได้เฉพาะคนดีถ้าพุทธศาสนิกชนทำมักง่ายกับพระรัตนตรัยก็จะเป็นพระรัตนตรัย” สำหรับในงานพิธีทั่วไปนิยมใช้พระพุทธรูปปางสมาธิเป็นพระบูชา ไม่นิยมปางประทับยืนหรือปางไสยาสน์แต่ถ้าเป็นงานพิธีทำบุญวันเกิดหรือทำบุญอายุ นิยมใช้พระพุทธรูปปางประจำวันเกิดของเจ้าของงาน

การจัดเครื่องบูชาตามที่นิยมใช้กันมีหลากหลายแตกต่างกันตามความเหมาะสม เช่น โต๊ะหมู่บูชา โต๊ะเดี่ยว เป็นต้น การจัดเครื่องสักการบูชาเล็กน้อยให้จัดตามความเหมาะสมกับสถานที่ และฐานะของเจ้าภาพ พิธีใหญ่หรือพิธีเล็กแต่สิ่งที่ถือเป็นเครื่องสักการบูชาหลัก มีอยู่ 3 ประการคือ

2.1 รูป ใช้ 3 ดอก ปักเรียงกันเป็นหน้ากระดานในลักษณะตั้งตรงไว้ในกระถางรูป เนื่องจากเป็นความเชื่อของบรรพบุรุษมาแต่โบราณว่า ควนเป็นสิ่งที่เบาลอยตัวสู่อากาศเบื้องบนแล้ว จางหายไป ควนที่จางหายไปนี้อาจจะเป็นสื่อนำไปสู่สิ่งที่ตนเคารพนับถือบูชาได้ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด

2.2 เทียน ใช้ 2 เล่ม ตั้งไว้ที่โต๊ะหมู่บูชาตัวเดียวกับกระถางรูป ด้านซ้ายและด้านขวา ของกระถางรูป อย่างละ 1 เล่ม ซึ่งหมายถึง การให้ความสว่างในทางธรรมแก่ มนุษย์ หรือเป็น สัญลักษณ์ของสิ่งที่เคารพนับถือ

2.3 ดอกไม้นิยมจัดเป็นแจกันหรือพานพุ่ม ไม่น้อยกว่า 2 แจกัน หรือ 2 พาน ซึ่งเป็น สิ่งที่ก่อให้เกิดความหอม และมีสีสันสวยงาม อันหมายถึง ทุกคนไม่มีใครรังเกียจคนที่มีความคุณธรรมความ ดีย่อมมีแต่คนสรรเสริญยกย่องนับถือ

แนวปฏิบัติที่ดีการใช้คำกล่าวทักทายในงานพิธีการทางพระพุทธศาสนา

งานพิธีการทางพระพุทธศาสนา เป็นงานหรือกิจกรรมที่หน่วยงานจัดขึ้นและมีความ เกี่ยวเนื่องกับระเบียบพิธีการทางพระพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องด้วยพระสงฆ์และบุคคล ทั่วไป งานพิธีการทางพระพุทธศาสนานั้นจะมีรายละเอียดกิจกรรมในกำหนดการที่สำคัญ เช่น 1) พิธี เปิด 2) พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา 3) พิธีถวายไทยธรรม สำหรับศาสนพิธีกรในพิธีการนั้น จำเป็นต้องเตรียมการทุกขั้นตอน ประสานกับทุกฝ่ายและกำกับพิธีการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ได้ เตรียมไว้ก่อนแล้ว เป็นบุคคลที่รับผิดชอบด้านพิธีการ มีหน้าที่ดำเนินรายการให้เป็นไปตามขั้นตอนที่ เตรียมไว้แล้ว พิธีกรจึงมีหน้าที่หรือบทบาทเป็นผู้นำด้านพิธีการ เป็นผู้ควบคุมหรือกำกับรายการภาค พิธีการตามกำหนดการ เป็นผู้ทำหน้าที่ตามกำหนดการเท่านั้นไม่ทำนอกรายการ เป็นผู้สร้าง บรรยากาศให้เป็นพิธีการ และควบคุมบรรยากาศภาคพิธีการ เป็นผู้พูดคนแรกและคนสุดท้ายในพิธี การ เป็นผู้ถูกมองว่า มีความรู้ทุกอย่างเกี่ยวกับพิธีการนั้น ๆ ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่ศาสนพิธีกร จำเป็นต้องจัดระเบียบตนเองดังนี้

1. ตรวจสอบอุปกรณ์ในการใช้งานให้เกิดความพร้อม
2. กำหนดจุดหรือตำแหน่งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสม
3. ประสานผู้เข้าร่วมกิจกรรมและชี้แจงรายละเอียดให้ทราบล่วงหน้าก่อนพิธีการจะเริ่ม

ดังนั้นศาสนพิธีกรในพิธีการทางพระพุทธศาสนาจำเป็นต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับมารยาท การทักทายของงานพิธีการทางพระพุทธศาสนา เข้าใจในหลักการใช้คำทักทายที่เหมาะสมดังนี้

1. การกล่าวทักทายอย่างเป็นทางการ เป็นคำแรกที่จำเป็นต้องกล่าวก่อนดำเนินการตาม กำหนดการในงานพิธีนั้น ๆ สำหรับการการทักทายจะต้องคำนึงถึงผู้ร่วมกิจกรรม คือ ถ้าเป็นการกล่าว ทักทายในโอกาสที่มีพระสงฆ์เข้าร่วมกิจกรรมด้วย จะต้องกล่าวทักทายพระสงฆ์ก่อนเป็นอันดับแรก และตามด้วยประธานในพิธีและผู้มีเกียรติที่รับเชิญมาร่วมกิจกรรม ตลอดทั้งผู้ร่วมกิจกรรมในงานพิธี นั้น ๆ ด้วย ดังนี้

1.1 คำกล่าวที่ใช้กล่าวทักทายขึ้นต้นสำหรับกล่าวทักทายพระสงฆ์ นิยมใช้คำว่า นมัสการพระคุณเจ้า หรือนมัสการท่านพระ.....หรือท่านเจ้าอาวาสวัด/เจ้าคณะ.....(ราชทินนาม หรือตำแหน่งทางการปกครองของคณะสงฆ์)

1.2 คำกล่าวที่ใช้กล่าวทักทายขึ้นต้นประธานในพิธีและผู้มีเกียรติที่รับเชิญมาร่วม กิจกรรม ใช้คำว่า “เรียน” ระบุชื่อและตำแหน่ง เช่น เรียนผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉลอง สุขทอง อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ เป็นต้น และตามด้วยผู้มีเกียรติที่ได้รับเชิญมาร่วมกิจกรรม

ข้อควรระวังสำหรับศาสนพิธีกรในกรณีใช้ “เรียน” กับ “กราบเรียน” มีลักษณะการใช้ที่แตกต่างกัน คือ บุคคลทั่วไปใช้คำว่า “เรียน” ส่วนคำว่า “กราบเรียน” นั้นใช้สำหรับบุคคลสำคัญที่ต้องใช้คำขึ้นต้นว่า “กราบเรียน” ดังนั้น “กราบเรียน” หากเป็นทางการหรือหนังสือราชการ แล้วใช้กับบุคคลสำคัญ คือ ประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือผู้ตรวจการแผ่นดิน อัยการสูงสุด และรัฐบุรุษ ในจำนวน 14 ตำแหน่งที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเป็นผู้ทำหน้าที่ประธานในพิธีการจะใช้คำว่า “กราบเรียน”

2. การกล่าวทักทายอย่างไม่เป็นทางการ เป็นการผสมผสานกับวัฒนธรรมประเพณีหรือความเชื่ออื่น ๆ ที่อาจนำมาประยุกต์ใช้ในพิธีการ เช่น การนำเอากลอนมาใช้ประกอบก่อนกล่าวทักทาย การใช้ภาษาท้องถิ่นมาประกอบการทักทาย เป็นต้น

ตัวอย่างการใช้กลอนประกอบก่อนกล่าวทักทาย ส่วนใหญ่ใช้สำหรับกล่าวทักทายพระสงฆ์

-การวระพระพุทธผู้สูงล้ำ การวระพระธรรมผู้สูงเลิศ การวระพระสงฆ์ผู้ประเสริฐ ก่อกำเนิด
เกิดเป็นพระรัตนตรัย

-ขอนอบน้อมแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถวายเป็นความเคารพแด่พระคุณเจ้าทุกรูป

คำทักทายบางคำเป็นทั้งคำกล่าวทักทายและคำกล่าวขอบคุณ โดยดูตามบริบทการปฏิบัติหน้าที่หรือกิจกรรมนั้น เช่น คำว่า “สวัสดี” เป็นคำทักทาย และกล่าวจบการปฏิบัติหน้าที่การเป็นศาสนพิธีกรก็ใช้คำว่า “สวัสดี”

ข้อควรคำนึงในการใช้คำกล่าวทักทาย

1. การกล่าวทักทายควรคำนึงถึงองค์ประกอบของบุคคลในงานพิธี โดยเริ่มต้นจากประธานในพิธีที่ให้เกียรติมาในงาน และผู้มีเกียรติอื่น ๆ ที่เชิญมาร่วม
2. กล่าวทักทายประธานในพิธี และผู้มีเกียรติอื่นอีกไม่ควรเกิน 3 ตำแหน่ง
3. การกล่าวทักทายโดยสรุปทุกคนในงานโดยใช้คำว่า และท่านผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกท่าน หรือ และท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน หรือ และบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้

สรุปรายละเอียดค่านิยมที่ทักทายในงานพิธีการ

ที่	คำทักทาย	ลักษณะการใช้	ผู้ถูกทักทาย
1.	เรียน	เรียน.....(ชื่อ-สกุล).....ตำแหน่ง .....หรือหน่วยงาน	บุคคลทั่วไป
2.	กราบเรียน	กราบเรียน.....(ชื่อ-สกุล)..... ตำแหน่ง.....(14 ตำแหน่ง).....หรือ หน่วยงาน.....	บุคคลสำคัญ 14 ตำแหน่ง (ประธานองคมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานรัฐสภา ประธานสภา ผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาล รัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครอง สูงสุด ประธานกรรมการการเลือกตั้ง ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ประธานกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินหรือ ผู้ตรวจการแผ่นดิน อัยการสูงสุด และ รัฐบุรุษ)
3.	นมัสการ	นมัสการพระ..... ตำแหน่ง.....	พระสงฆ์

แนวปฏิบัติงานที่ดีการพัฒนาเชื้อสำหรับจตุรูปเทียนประกอบพิธีการ

การพัฒนาเชื้อสำหรับจตุรูปเทียนประกอบพิธีการ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการเชื้อสำหรับจตุรูปเทียน

งานพิธีการทางพระพุทธศาสนามีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องนำเชื้อที่ได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมาใช้ในกิจกรรม ซึ่งเป็นกิจกรรมแรกที่ประธานในพิธีจะต้องปฏิบัติ ดังนั้นในกำหนดการจัดกิจกรรมใดก็ตามที่มีพิธีการทางพระพุทธศาสนา ประธานในพิธีจะต้องปฏิบัติตามระเบียบประเพณี คือ การจตุรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย โดยรูปเทียนที่ประกอบพิธีการจะต้องมีการเตรียมเติมเชื้อสำหรับการจตุรูปเทียนไว้แล้ว

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการทำเชื้อสำหรับจตุรูปเทียน

เชื้อสำหรับจตุรูปเทียนนั้นจะมีวิธีการทำดังนี้

1. เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น คือ เทียนขี้ผึ้งแท้ น้ำมันเบนซิน ขวดโหล มีด ภาชนะสำหรับบรรจุใส่ขี้ผึ้ง เขียง สำลี และไม้ขีดไฟ

2. นำเทียนขี้ผึ้งแท้ม้าหันบาง ๆ เพื่อให้ละลายในน้ำมันเบนซินเกิดปฏิกิริยาละลายตัวได้ง่าย ใส่ลงในภาชนะ เติมน้ำมันเบนซินลงไปในปริมาณที่ท่วมเทียนพอดี ทิ้งไว้ในที่โล่งแจ้งไม่ต้องปิดฝาหรือตากแดดไว้ 1 ชั่วโมงเทียนจะละลายเป็นน้ำชั้นเหลว

3. ทดสอบความเข้มข้นของเทียนขี้ผึ้งเหลวโดยการนำธูปจุ่มส่วนปลายลงในเนื้อเชื้อแล้วใช้สำลีมาพันที่ปลายธูป และทำการจุดไฟ ถ้าหากพบว่าการจุดไฟติดเร็วและไหม้ดีถือว่าเชื้อใช้ได้ แต่ถ้าหากติดไฟเร็วแต่การไหม้ไม่ติดธูปจะต้องเติมน้ำมันขี้ผึ้งลงไปอีก และทำการทดสอบจนกว่าจะมีประสิทธิภาพตามความพึงพอใจ

กระบวนการพัฒนาเชื้อสำหรับจุดธูปเทียน

1. อุปกรณ์ที่จำเป็นต้องมี

เทียนขี้ผึ้งแท้ม้า

น้ำมันเบนซิน

มีด

เขียงไม้

ขวดบรรจุภัณฑ์

สำลี

ไม้ขีดไฟ

2. วิธีทำ

เตรียมอุปกรณ์

หั่นเทียน

บรรจุขวดโหลเทน้ำมันกวนให้เข้ากัน จะได้เชื่อดังภาพ

3. วิธีทดสอบคุณภาพ

ทดสอบความเข้มข้น

จุ่มปลายรูป

พันด้วยสำลี

ทดสอบจุดไฟ

นำไปใช้งานจริง

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองเชื้อสำหรับจุดรูปเทียน

การทดลองเชื้อสำหรับจุดรูปเทียนนั้น มีวิธีทดลองโดยการจุ่มส่วนปลายรูปและเติมสำลีแล้วทำการทดลองจุดไฟ ซึ่งมีจุดสังเกตที่ปลายรูปนั้นจะต้องมีปริมาณเชื้อที่ติดอยู่ส่วนปลายพอสมควร เมื่อทำการพันสำลีที่ปลายรูปความชื้นของเชื้อที่ติดกับสำลีจะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนถึงปริมาณที่ยังคงความเป็นเชื้อปะปนกับสำลี และการทดลองมี 2 ลักษณะ คือ

1. การทดลองจุดในพื้นที่โล่งแจ้ง มีกระแสลมพัด จะต้องสามารถจุดรูปเทียนได้โดยไม่ดับและไหม้ก้นรูป ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพเหมาะแก่การใช้งาน
2. การทดลองจุดในพื้นที่ภายในอาคาร จะต้องจุดรูปเทียนได้เร็วและไหม้ก้นรูปปกติ ถือได้ว่ามีประสิทธิภาพเหมาะแก่การใช้งาน

การทดลองผ่านทั้งสองลักษณะช้า ๆ โดยกำหนดปริมาณจำนวนเชื้อที่ติดปลายรูปให้มีความมีปริมาณที่แตกต่างกัน 3 ระดับ คือ จุ่มลงในเชื้อปริมาณ 0.5 นิ้ว 1.0 นิ้ว และ 1.5 นิ้ว แล้วจึงพันด้วยสำลีทำการทดลองให้เกิดความแน่ใจว่าจะติดไฟได้ดี และใช้ระยะเวลาในการทดลอง คือ ทำการเหมือนข้างต้นที่กล่าวมา โดยจุ่มลงในเชื้อปริมาณทั้ง 3 ระดับ และทิ้งไว้ในระยะเวลา 1 ชั่วโมง และ 6 ชั่วโมง แล้วทำการจุด สังเกตว่าผลการจุดสามารถติดไฟได้คงที่และดีหรือไม่ เมื่อผ่านการทดสอบแล้วจึงนำไปใช้ในงานประกอบพิธีการจริงได้

เมื่อการทดสอบผ่านกระบวนการแล้ว ผลการทดสอบนั้นให้คุณภาพแตกต่างกัน คือ

1. งานพิธีการในพื้นที่โล่งแจ้ง จำเป็นต้องใช้ปริมาณเชื้อมากจะต้องจุ่มเชื้อให้ลึกลงไปประมาณ 1.5 นิ้ว แล้วจึงพันด้วยสำลี โดยต้องทำการไว้ล่วงหน้าไม่ควรเกิน 6 ชั่วโมง จึงจะให้คุณภาพของเชื้อได้เป็นอย่างดี
2. งานพิธีการในพื้นที่ภายในอาคาร สามารถใช้ได้ทั้ง 3 ระดับของการทดลอง แต่สิ่งที่จำเป็นต้องระวัง คือ ถ้าหากภายในอาคารมีระบบป้องกันควันไฟสำหรับไฟไหม้ ควรจุ่มเชื้อในระดับ 0.5 นิ้ว เพื่อป้องกันการเกิดควันและระบบการป้องกันจะไม่สามารถรับรู้ถึงควันที่พวยพุ่งออกมา และยังสามารถทำการดับไฟรูปเทียนในภายหลังประกอบพิธีได้ง่ายอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 4 นำเชื้อสำหรับจุดรูปเทียนไปใช้

วิธีการใช้เชื้อสำหรับรูป คือ การนำส่วนบริเวณปลายรูปจุ่มลงไปในเชื้อตามความเหมาะสม เช่น ถ้าในบริเวณโล่งแจ้งปริมาณลึกลงในเชื้อ 1.5 นิ้ว และถ้าภายในอาคารปริมาณลึกลงในเชื้อ 0.5 นิ้ว เมื่อจุ่มเชื้อเสร็จแล้วทำการพันด้วยสำลีโดยรอบของก้นรูปให้มีลักษณะผอมกระจายเพื่อช่วยต่อการติดไฟ ทำทั้งสามก้านให้เหมือนกันแล้วจึงปักลงในกระถางรูปเตรียมไว้สำหรับประกอบพิธี

วิธีการใช้เชื้อสำหรับเทียน คือ จะต้องขี้นบริเวณไส้เทียนให้แตกออกหรือใช้มีดคัดเตอร์กรีดเนื้อเทียนบริเวณส่วนปลายให้ไส้เทียนโผล่ออกมาประมาณ 0.5 นิ้ว แล้วทำการจุ่มลงในเชื้อและนำสำลีมาพันรอบบาง ๆ เพื่อให้เชื้อติดไฟได้ง่าย แล้วจึงนำไปต่อกันเชิงเทียนประกอบพิธีการต่อไป

แนวปฏิบัติที่ดีการใช้บทสวดที่จำเป็นเนื่องในพิธีการทางพระพุทธศาสนา

แนวปฏิบัติที่ดีการใช้บทสวดที่จำเป็นเนื่องในพิธีการทางพระพุทธศาสนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์กิจกรรมตามกำหนดการในการจัดกิจกรรม

การวิเคราะห์กำหนดการในการจัดกิจกรรม ซึ่งจะมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการวางลำดับขั้นตอนการนำเสนอกิจกรรม ส่วนใหญ่แล้วกำหนดการที่เกี่ยวข้องกับพิธีการจะอยู่ในช่วงแรก ดังนี้

1. เมื่อประธานเดินทางมาถึงมณฑลพิธีและพร้อมประกอบพิธีการทางพระพุทธศาสนา ศาสนพิธีกรจะแจ้งให้ทุกคนที่อยู่ภายในงานได้ทราบและแจ้งกำหนดการให้ทุกภาคส่วนพร้อมปฏิบัติหน้าที่

2. ศาสนพิธีกรจะนำพากล่าวบทสวดต่าง ๆ ที่จำเป็นจะต้องใช้ในกิจกรรม ซึ่งสามารถวิเคราะห์ตามกิจกรรมที่มีในกำหนดการได้ ดังนี้

- 2.1 บทสวดบูชาพระรัตนตรัย
- 2.2 บทกล่าสมาทานเบญจศีล
- 2.3 บทอาราธนาธรรม/อาราธนาพระปริตร
- 2.4 คำกล่าวถวายไทยธรรม
- 2.5 บทสวดกราบลาพระรัตนตรัย

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบลำดับพิธีการและประสานบุคคลผู้ร่วมกิจกรรม

เมื่อวิเคราะห์วิเคราะห์กิจกรรมตามกำหนดการในการจัดกิจกรรมเรียบร้อยแล้วจะต้องออกแบบลำดับพิธีการและประสานบุคคลผู้ร่วมกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพิธีการนั้นจะมีลำดับพิธีการที่มีมาตรฐานไม่แตกต่างกันเรียงลำดับดังนี้

1. เชิญประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย (ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเชิญเทียนชนวน)
2. กล่าวนำคำบูชาพระรัตนตรัย สมาทานเบญจศีล
3. พระสงฆ์ให้ศีลและผู้ร่วมกิจกรรมกล่าวตามเบญจศีล
4. กล่าวนำอาราธนาธรรม/พระปริตร
5. พระสงฆ์สวดมนต์/เจริญพระพุทธมนต์
6. เชิญประธานในพิธีและผู้มีเกียรติร่วมถวายไทยธรรม (ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเทียบเครื่องไทยธรรมตามจำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์มาร่วมงาน)
7. กล่าวนำพาคำถวายสังฆทาน
8. พระสงฆ์กล่าวสัมโมทนียกถาและอนุโมทนา (ให้พร)
9. กล่าวคำกราบลาพระรัตนตรัย (เสร็จพิธี)

จากลำดับพิธีการข้างต้นจะพบว่าในการประกอบพิธีการนั้นจำเป็นต้องมีบุคคลเข้าร่วมเป็นผู้ช่วยศาสนพิธีกรในแต่ละกิจกรรม ต้องประสานผู้ร่วมกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเชิญเทียนชนวนจำนวน 1 ตำแหน่ง

2. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรเทียบเครื่องไทยธรรมตามจำนวนพระสงฆ์ที่นิมนต์มาร่วมงาน

3. ผู้ช่วยศาสนพิธีกรผู้ประสานลำดับกิจกรรมหรือปล่อยคิวงานต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 3 จัดเรียงลำดับบทสวดที่จำเป็นเนื่องในพิธีการทางพระพุทธศาสนา

จากขั้นตอนที่ 2 ออกแบบลำดับพิธีการและประสานบุคคลผู้ร่วมกิจกรรมทำให้ทราบรายละเอียดของลำดับบทสวดที่จำเป็นต้องใช้ในพิธีการ สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. คำบูชาพระรัตนตรัย
2. คำสมาทานเบญจศีล (ศีล 5)
3. อาราธนาธรรม/พระปริตร
4. คำถวายสังฆทาน
5. คำกราบลาพระรัตนตรัย

ขั้นตอนที่ 4 บทสวดที่จำเป็นเนื่องในพิธีการทางพระพุทธศาสนา

เมื่อเรียงลำดับบทสวดที่ปรากฏในพิธีการทางพระพุทธศาสนาแล้ว จะขอนำเสนอรายละเอียดของบทสวดต่าง ๆ ดังนี้

1. คำบูชาพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมังนะมัสสามิ

สุปะฏิปปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ

2. คำสมาทานเบญจศีล (ศีล 5)

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสระเณนะสะหะ ปัญจะ สีลานิยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยังภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสระเณนะสะหะ ปัญจะ สีลานิยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยังภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสระเณนะสะหะ ปัญจะ สีลานิยาจามะ

3. คำอาราธนาธรรม

พรหมจะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ

กัตถัญจะลลิตัง อัมมัญจะรัง อะยาจะละ

สันตติระสัจจตาปะระชัคคะชาตिका

เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะทุกขะวินาสาเยะ ปะริตตัง พรุถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะภะยะวินาสาเยะ ปะริตตัง พรุถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะโรคะวินาสาเยะ ปะริตตัง พรุถะ มังคะลัง

4. คำถวายสังฆทาน

คำถวายสังฆทาน แบบสามัญ

อิมาโน มะยัง ภันเต, ภัตตานิ สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมาโน ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมหากัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้, แก่ พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ, ภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อ ประโยชน์และความสุข, แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำถวายสังฆทาน เพื่อถวายเป็นพระราชากุศล

อิมานิ มะยัง ภันเต, ภัตตานิ สะปะริวารานิ, ภิกขุสังฆัสสะ, โอลันชะยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ ภัตตานิ, สะปะริวารานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทัฬหะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย, ขอน้อมถวาย, ภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้, แก่ พระภิกษุสงฆ์, ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ, ภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย, เพื่อน้อม ถวายเป็นพระราชากุศล แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ของพระองค์จงทรงพระเจริญยั่งยืนนาน จง ทรงพระเกษมสำราญ มีพระสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ตลอดกาลนาน เทอญ

5. คำกราบลาพระรัตนตรัย

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง ภะคะวันตัง อภิวาเทมิ

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมังนะมัสสามิ

สุปะฏิปปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง นะมามิ

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยศาสนพิธีกร

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ช่วยศาสนพิธีกร มี 3 กิจกรรม ดังนี้

1. การเตรียมประธานในพิธี มีแนวปฏิบัติที่ดีดังนี้

1.1 เมื่อประธานในพิธีเดินทางมาถึงบริเวณงานและเข้านั่งประจำจุดแล้ว ผู้ช่วยศาสน พิธีกรจะทำหน้าที่ด้วยการแสดงความเคารพประธานในพิธี แนะนำตนเอง และทำให้รายละเอียด กำหนดการดำเนินกิจกรรมตามช่วงเวลาปรากฏอยู่ในแผนการดำเนินงานเช่น การแสดงความเคารพ (กราบ ไหว้ หรือโค้งคำนับ) จุดที่ต้องเข้าทำกิจกรรม บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรม

1.2 เว้นระยะให้ประธานในพิธีได้สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมหรือทวนประเด็นที่ นำเสนออีกครั้งเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมนั้น ๆ

1.3 ลักษณะอาการกิริยาการเข้าทำหน้าที่ของผู้ช่วยศาสนพิธีกร ดังนี้

1.3.1 การเข้าไปปรากฏตัวด้านหน้าประธานในพิธี และแสดงความเคารพด้วย การคำนับ 1 ครั้ง เข้าหาประธานในระยะที่สามารถสนทนาได้ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประธาน ในพิธี อาจจะนั่งบริเวณข้างขวามือหรือเยื้องด้านขวามือ

1.3.2 การสนทนาหรือชี้แจงรายละเอียดควรวางมือในบริเวณหน้าตักหากมี ความจำเป็นต้องแสดงหรือชี้จุดตำแหน่งที่อยู่ในบริเวณงาน ให้ฝ่ายฝ่ายมือไป ณ จุดหรือที่ศันั้น ๆ

1.3.3 หากจำเป็นต้องสาธิตหรือตอบข้อคำถามที่ต้องพิสูจน์ลักษณะอาการกิริยา ให้แสดงออกแต่พองาม เป็นเพียงการสาธิต

1.4 เมื่อชี้แจงรายละเอียดเสร็จสิ้นแล้วกล่าวขอบคุณ และลุกขึ้นถอยออกมาประมาณ 3 ก้าว แล้วกลับหลังหันมาประจำ ณ จุดที่จะทำหน้าที่ในกิจกรรมต่อไป

2. การเชิญชวนเทียน มีแนวปฏิบัติที่ดีดังนี้

2.1 ก่อนที่พิธีกรจะได้กล่าวนำพาประกอบพิธีการ ผู้ช่วยศาสนพิธีกรต้องเตรียมความพร้อมให้เรียบร้อยทุกอย่างพร้อมปฏิบัติหน้าที่ สิ่งที่ต้องตรวจสอบความพร้อมเรียบร้อย คือ เทียนชนวนที่ใช้ งาน ไม่ขัดไฟ เส้นทางปฏิบัติหน้าที่ จุดหรือตำแหน่งที่จะต้องปรากฏตัว เป็นต้น

การถือเทียนชนวนจะถือด้วยมือขวา แขนือรับฐานเทียนชนวนและกดทับด้านบนฐานเทียนชนวนด้วยนิ้วหัวแม่มือ ประคบแนบชิดลำตัว ส่วนมือซ้ายแนบชิดลำตัวและกำไม้ขีดไฟสำหรับป้องกันกรณีไฟดับขณะเดินขึ้นไปทำหน้าที่ และจุดไฟเพิ่มอีกครั้ง

2.2 เมื่อถึงเวลาอันสมควรพิธีกรได้กล่าวเชิญประธานในพิธีปฏิบัติหน้าที่จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย ผู้ช่วยศาสนพิธีกรจะต้องปรากฏตัวด้านหน้าประธานในพิธี แสดงความเคารพด้วยการโค้งคำนับ 1 ครั้ง และเดินไปประจำจุดธูปเทียน

2.3 เมื่อประธานในพิธีขึ้นปฏิบัติหน้าที่ ณ บริเวณโต๊ะหมู่บูชาผู้ช่วยศาสนพิธีกรก้าวเท้า 3 ก้าว และย่อตัวลงนั่งคุกเข่า ทำการส่งเทียนชนวนให้ประธานในพิธีด้วยมือขวายื่นส่งให้ในระยะที่เหมาะสม โดยโน้มเอียงตามเทียนชนวนออกข้างโต๊ะหมู่เล็กน้อยป้องกันน้ำตาเทียนหยดใส่มือผู้รับและผู้ส่ง ส่วนมือซ้ายแนบชิดข้างลำตัว และลุกขึ้นก้าวถอยหลังออกมา 3 ก้าว ประนมมือรอการปฏิบัติหน้าที่ของประธานในพิธี

2.4 เมื่อประธานในพิธีได้จุดเทียน 2 เล่ม และตามด้วยธูปอีก 3 ดอก ผู้ช่วยศาสนพิธีกรจะต้องสังเกตประธานจุดธูปดอกที่ 2 จะต้องก้าวเท้าเข้าไปทำหน้าที่รับเทียนชนวนด้วยการย่อตัวลงนั่งรับ ยื่นมือขวาขึ้นรับมือซ้ายแนบลำตัว และลุกขึ้นถอยหลังออกมา 3 ก้าว ดับเทียนชนวน ยืนรอท่านประธานในพิธีกราบพระรัตนตรัย 3 ครั้ง ขณะที่ประธานลุกขึ้นยืนเข้าไปกราบพระสงฆ์ ผู้ช่วยศาสนพิธีกรแยกตัวจากประธานกลับมา ณ จุดเริ่มต้นเป็นอันเสร็จสิ้นกิจกรรม ทำหน้าที่ส่งเทียนชนวน

3. การเทียบเครื่องไทยธรรม มีแนวปฏิบัติที่ดีดังนี้

3.1 ผู้ช่วยศาสนพิธีกรจะต้องเตรียมความพร้อมทีมให้ครบจำนวนพระสงฆ์ เช่น 10 คน 9 คน 4 คน เป็นต้น ตรวจนับจำนวนเครื่องไทยธรรม เรียงลำดับความสูงต่ำของผู้ช่วยศาสนพิธีกรที่เข้าทำหน้าที่ ทดลองยกประกอบเครื่องไทยธรรม

3.2 เมื่อพระสงฆ์สวดมนต์ถึงบทสุดท้าย (อะระหัง สัพพะมังคะลัง ฯ) ผู้ช่วยศาสนพิธีกรทุกคนต้องทำหน้าที่ประกอบเครื่องไทยธรรมตั้งแถวพร้อมที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ และเมื่อผู้ช่วยศาสนพิธีกรต้องสังเกตการม้วนด้ายสายสิญจน์ของพระสงฆ์ผู้สวดมนต์ได้ทำการม้วนด้ายสายสิญจน์กลับถึงรูปที่ 3 ผู้ช่วยศาสนพิธีกรคนแรกเดินนำพาทีมเดินไปบริเวณด้านหน้าพระสงฆ์

3.3 ขณะที่ทุกคนเดินไปบริเวณด้านหน้าพระสงฆ์อยู่ในอาการหันข้างให้พระสงฆ์หัวแถวสังเกตการยืนตรงกับพระสงฆ์ทุกคนแล้ว ส่งสัญญาณขวามให้ทุกคนหันหน้าไปเทียบไทยธรรมนำเครื่องไทยธรรมบริเวณด้านหน้าพระสงฆ์ครบทุกรูป ด้วยการปฏิบัติดังนี้

3.3.1 ประกอบเครื่องไทยธรรมด้วยสองมือ

3.3.2 เดินเข้าพิธีอย่างเป็นระเบียบและปฏิบัติพร้อมเพรียงกัน

3.3.3 เทียบเครื่องไทยธรรม ด้วยการย่อตัวคุกเข่าวางบริเวณด้านหน้าพระสงฆ์

3.3.4 ลุกขึ้นทำความเคารพ 1 ครั้ง

3.4 คนท่ายแถวทำหน้าที่เป็นหัวแถวส่งสัญญาณ ช้ายหัน และเดินออกจากบริเวณเทียบเครื่องไทยธรรม

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการถวายเครื่องราชสักการะ

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการถวายเครื่องราชสักการะ ซึ่งในกิจกรรมเฉลิมพระเกียรตินั้นจำเป็นจะต้องมีการถวายเครื่องสักการะ เช่น วางพุ่มทอง-เงินและพุ่มดอกไม้ เป็นต้น มีแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการถวายเครื่องสักการะดังนี้

1. การวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน และเปิดกรวยกระทงดอกไม้ เพื่อถวายราชสักการะที่โต๊ะหมู่บูชาหน้าพระบรมรูป พระบรมฉายาลักษณ์ พระรูปหรือพระฉายาลักษณ์ ตามธรรมเนียมให้ถือปฏิบัติดังนี้

1.1 การจัดวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน ซึ่งประกอบเป็นเครื่องสักการะในกรณีจัดวางแทนหรือโต๊ะหมู่บูชาเพื่อประดิษฐานพระบรมรูป พระบรมฉายาลักษณ์ พระรูปหรือพระฉายาลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นการจัดวางในลักษณะถาวรหรือจัดวางในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งเป็นโอกาสมหามงคลต่าง ๆ จะวางพุ่มทองไว้ด้านขวาและพุ่มเงินไว้ด้านซ้ายของพระบรมรูป พระฉายาลักษณ์ พระรูป หรือพระฉายาลักษณ์

1.2 การวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน ในการประกอบพิธีถวายราชสักการะ สามารถดำเนินการได้ 2 แบบ

แบบที่ 1 กรณีเป็นพระบรมรูปหรือพระรูปขนาดใหญ่ เช่นพระบรมราชานุสาวรีย์ หรือพระราชานุสาวรีย์ และมีแท่นสำหรับวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน ไว้ถาวร ให้จัดโต๊ะสำหรับวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน 1 – 2 ตัว ต่างหากวางไว้ตรงกลางพระบรมรูป และเมื่อเริ่มพิธีให้ประธานในพิธีวางพุ่มทองก่อนทางด้านขวาของผู้วาง และวางพุ่มเงินทางด้านซ้ายของผู้วางตามลำดับบนโต๊ะที่จัดเตรียมไว้ จากนั้น จึงเปิดกรวยกระทงดอกไม้เป็นลำดับถัดไป อนึ่ง หลังจากเสร็จสิ้นพิธีจึงให้เจ้าหน้าที่เชิญพุ่มทอง และพุ่มเงินจากโต๊ะไปวางไว้บนแท่นด้านขวาและด้านซ้ายของพระบรมรูปหรือพระรูป เช่นเดียวกับข้อ 1.1

แบบที่ 2 กรณีเป็นการจัดโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระบรมรูป พระบรมฉายาลักษณ์ พระรูปหรือพระฉายาลักษณ์เพียงชุดเดียว เมื่อเริ่มพิธีให้ประธานวางพุ่มทองไว้ด้านขวา (ด้านซ้ายของผู้วาง) และพุ่มเงินไว้ด้านซ้าย (ด้านขวาของผู้วาง) ของพระบรมรูป พระบรมฉายาลักษณ์ พระรูปหรือพระฉายาลักษณ์ ตามลำดับ โดยไม่ต้องดำเนินการตามแบบที่ 1

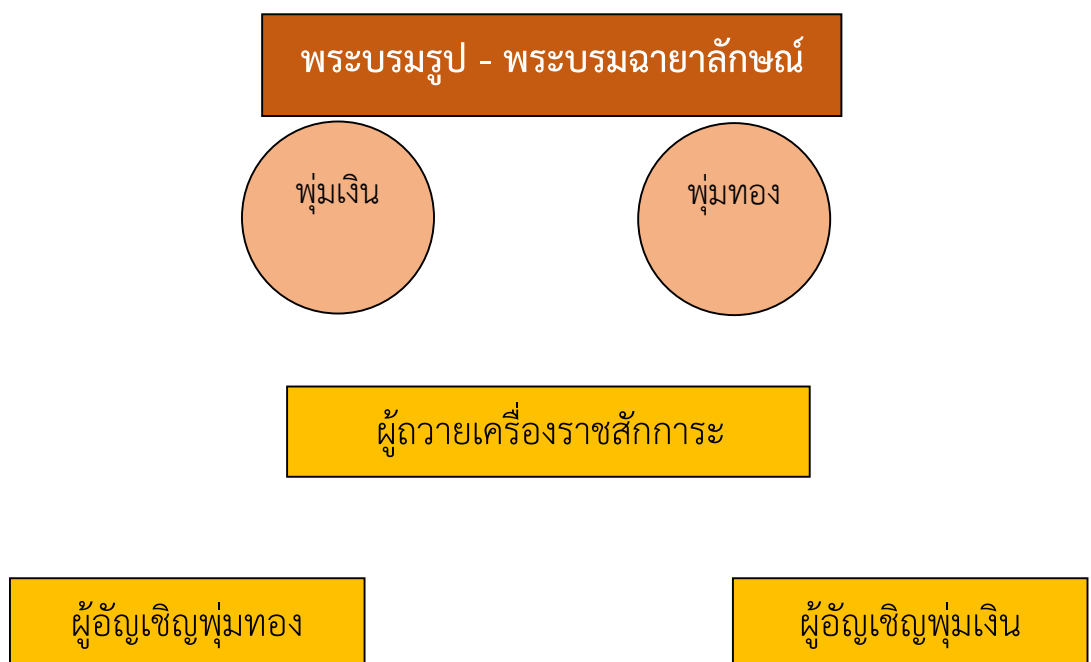
2. การถวายราชสักการะในรัฐพิธีและพิธีการเนื่องในโอกาสวันสำคัญต่าง ๆ เช่น การถวายราชสักการะสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งกำหนดให้มีการวางพุ่มดอกไม้สด หรือวางพวงมาลา และจุดเทียนธูปถวายราชสักการะ นั้น ให้ถือปฏิบัติโดยวางพุ่มดอกไม้สดหรือพวงมาลาก่อน แล้วจึงจุดเทียนธูปถวายราชสักการะตามลำดับ (จุดเทียนก่อนธูป)

3. กรณีที่การจัดวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน หรือพุ่มดอกไม้สดไว้ก่อนพิธีการ และให้ประธานในพิธีเป็นผู้เปิดกระทงดอกไม้ หรือจุดเทียนธูปถวายราชสักการะเมื่อเริ่มพิธีนั้น สามารถกระทำได้ โดยหากเป็นพุ่มทอง - พุ่มเงิน ให้ถือปฏิบัติตามข้อ 1

ลำดับพิธีการ

1. ลำดับการลงนามถวายพระพร ถ้าจะกำหนดจัดให้มีพิธีการวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน ที่โต๊ะหมู่บูชาและการเปิดกรวยกระทงดอกไม้บนธูปเทียนแพ ให้วางพุ่มทอง – พุ่มเงิน ก่อนแล้วเปิดกรวยกระทงดอกไม้ธูปเทียนแพ ที่หน้าพระบรมฉายาลักษณ์ เสร็จแล้วถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์ เป็นเสร็จการ
2. การจัดงานรัฐพิธี และพิธีการเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันยุทธหัตถี ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ให้วางพุ่มดอกไม้ที่โต๊ะหน้าพระบรมราชานุสาวรีย์ แล้วจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย แล้วถวายความเคารพพระบรม- ราชานุสาวรีย์ แล้วจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย แล้วถวายความเคารพพระบรมราชานุสาวรีย์ เป็นเสร็จการ
3. กรณีตามข้อ 1 และข้อ 2 หากผู้จัดวางพุ่มทอง – พุ่มเงิน หรือพุ่มดอกไม้สดไว้ที่โต๊ะหมู่บูชา ก่อน เมื่อผู้เป็นประธานมาถึง ถวายความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์หรือพระบรมราชานุสาวรีย์ เปิดกรวยกระทงดอกไม้บนธูปเทียนแพ หรือจุดธูปเทียนเครื่องทองน้อย ตามแต่กรณี แล้วถวายความเคารพ เป็นเสร็จการ

ผังการถวายเครื่องราชสักการะ

พุ่มทอง - พุ่มเงิน

พุ่มดอกไม้

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดโต๊ะหมู่บูชา

ความเป็นมาการจัดโต๊ะหมู่บูชา เป็นวัฒนธรรมประจำชาติไทยมาช้านาน แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจน ว่ามีมาตั้งแต่สมัยใดสันนิษฐานว่าเดิมอาจจะวางสิ่งเคารพ วัตถุมงคลบนหิ้งหรือบนแท่นมาก่อน ส่วนการจัดวางบนโต๊ะน่าจะได้แบบอย่างมาจากการตั้งโต๊ะน้ำชาของชาวจีนที่มาค้าขายกับไทยในสมัยก่อน จากจดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2391 ครั้งเมื่อมีงานฉลองวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามหรือวัดโพธิ์ ก็มีการเริ่มจัดโต๊ะบูชาเป็นครั้งแรก ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทางโปรดเกล้าฯ ให้มีการประกวดจัดโต๊ะหมู่บูชาแบบต่าง ๆ ในพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีรัตนศาสดาราม ถึง 100 โต๊ะ และรูปแบบการจัดดังกล่าวได้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ในสมัยรัฐบาลของจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง มีการจัดโต๊ะหมู่บูชาขึ้นเป็นพิเศษในสถานที่ราชการ องค์กรและสโมสรทั่วไป

ขณะเดียวกัน พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการสมัยนั้น ก็สนับสนุนนโยบายของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม โดยให้จัดโต๊ะหมู่บูชาในหน่วยงานและสถานศึกษาด้วย รวมทั้งเป็นผู้ริเริ่มให้มีการตั้งเสาประดับธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์เข้าไว้ในโต๊ะหมู่บูชาในพิธีการต่าง ๆ ที่ราชการจัดขึ้นเดิมที่มีการกราบบูชาพระรัตนตรัยอย่างเดียว พลเอกมังกร เห็นว่าเมื่อเคารพพระรัตนตรัย (ศาสนา) แล้ว ควรจะได้มีการเคารพธงชาติ (ชาติ) และพระมหากษัตริย์ด้วย เมื่อมีการกราบพระรัตนตรัยแล้ว ก็มีการคำนับธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ด้วยต่อมาได้มีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีให้ถือเอาวันพระราชสมภพเป็นวันเฉลิมฉลองวันชาติไทย การเคารพธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ จึงเปลี่ยนเป็นการคำนับเพื่อแสดงความเคารพเพียงครั้งเดียว ไม่ต้องคำนับ 2 ครั้งดังแต่ก่อน เพราะถือว่าพระมหากษัตริย์และชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ปัจจุบันในพิธีเกี่ยวข้องกับพระสงฆ์ในพระราชพิธี รัฐพิธี หรือราชวรพิธี ไม่ว่าจะเป็นงานมงคลหรืองานอวมงคลก็นิยมตั้งโต๊ะหมู่บูชาทั้งสิ้น จุดประสงค์ก็เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปพร้อมเครื่องบูชาซึ่งสันนิษฐานว่า คงจะถือเป็นคตินิยมของชาวพุทธตั้งแต่สมัยพุทธกาลว่า เมื่อพุทธศาสนิกชนต้องการบำเพ็ญกุศลใด ๆ นิยมนิมนต์พระสงฆ์ ซึ่งมีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุขมาในงานนั้น ๆ ด้วยเพื่อให้พระรัตนตรัย คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ พร้อมบริบูรณ์ คตินิยมนี้จึงถือต่อเนื่องสืบมา ดังนั้น ศาสนาพิธีทางพระพุทธศาสนาจึงนิยมอัญเชิญพระพุทธรูปเป็นนิมิตแทนองค์พระพุทธเจ้ามาประดิษฐานไว้ในพิธีด้วย

การจัดโต๊ะหมู่บูชามีหลายโอกาส อาทิ การจัดโต๊ะหมู่บูชาประจำหน้าพระประธาน การจัดในพิธีสงฆ์ การจัดในการประชุม อบรม สัมมนา เป็นต้น โดยทั่วไปนิยมตั้งโต๊ะหมู่บูชาใน 2 กรณี คือ

1. พิธีทางพุทธศาสนา เช่น การทำบุญ ฟังเทศน์ ฯลฯ
2. พิธีถวายพระพรหรือตั้งรับเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

การจัดโต๊ะหมู่บูชาโดยเฉพาะเครื่องบูชาบนโต๊ะ อันได้แก่ พานพุ่ม แจกันดอกไม้ กระจ่างรูป เชิงเทียนถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ผู้จัดควรทำด้วยความประณีตบรรจง เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความเคารพต่อพระรัตนตรัยและยังเป็นการแสดงออกถึงศิลปะในการจัดอีกด้วย

3. การจัดรูป 3 ดอก เป็นการบูชาพระคุณของพระพุทธเจ้า 3 ประการคือ 1) บูชาพระปัญญาคุณ 2) บูชาพระวิสุทธิคุณ 3) บูชาพระมหากรุณาธิคุณ การจัดเทียน 2 เล่ม เป็นการบูชาพระ

ธรรมและพระวินัย เล่มขวาของพระพุทธรูปหรือด้านซ้ายของผู้จุดเป็นเทียนพระธรรม เล่มซ้ายของพระพุทธรูปหรือด้านขวาของผู้จุดเป็นเทียนพระวินัย

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดโต๊ะหมู่บูชามีหลายแบบ ที่สำคัญคือ การตั้งเครื่องบูชาทุกชนิดจะต้องไม่สูงกว่าพระพุทธรูปที่ประดิษฐานบนโต๊ะหมู่บูชาที่อยู่สูงสุด ส่วนปริมาณเครื่องบูชาอาจแตกต่างกันตามประเภทของโต๊ะหมู่ซึ่งมีหลายแบบ เช่น โต๊ะหมู่ 4, หมู่ 5, หมู่ 7, หมู่ 9 และหมู่ 15 เป็นต้น แต่ละแบบก็จะมีการจัดและความหมายแฝงอยู่ ซึ่งจะขอยกเป็นตัวอย่างการจัดโต๊ะหมู่บูชาที่เป็นที่นิยมจัดกันทั่วไป ดังนี้

โต๊ะหมู่ 5 ประกอบด้วย กระจกรูป 1 กระจก, เชิงเทียน 3 หรือ 4 คู่, พานดอกไม้ 5, แจกัน 2 คู่ ซึ่งแต่ละอย่างมีความหมายดังนี้ กระจกรูป 1 กระจก หมายถึง เอกกัคคตา คือ จิตเป็นหนึ่งเดียว หรือ บริสุทธิ์ หรืออุเบกขา แจกันดอกไม้ 4 ชุด หมายถึง อริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค พานดอกไม้ 5 พาน หมายถึง ชันธ 5 คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เชิงเทียน 6 อัน (3 คู่) หมายถึง आयตนาภายนอก 6 คือ รูป เสียง กลิ่น รส โสภณวัตถุ ธรรมารมณ์ เชิงเทียน 8 อัน (4 คู่) หมายถึง อริยมรรค มีองค์ 8 คือ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากรรมันตะ สัมมาอาชีวะ สัมมาวายะ สัมมาสติ และสัมมาสมาธิ

โต๊ะหมู่ 7 ประกอบด้วย กระจกรูป 1 กระจก, เชิงเทียน 4 หรือ 5 คู่, พานดอกไม้ 5, แจกัน 2 คู่, เชิงเทียน 10 อัน (5 คู่) หมายถึง ทศบารมี 10 คือ ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา และอุเบกขา

โต๊ะหมู่ 9 จะประกอบด้วยกระจกรูป 1 กระจก, เชิงเทียน 6 หรือ 4 คู่, พานดอกไม้ 7 พาน, แจกัน 3 คู่ พานดอกไม้ 7 พาน หมายถึง โพธิ์มงคล 7 คือ สติ ธรรมวิจยะ วิริยะ ปิติ ปัสสัทธิ สมาธิ และอุเบกขา เชิงเทียน 12 อัน หมายถึง อาตยภายในและภายนอก คือ หู ตา จมูก ลิ้น กาย ใจ รูป เสียง กลิ่น รส โสภณวัตถุ และธรรมารมณ์ อนึ่ง ในพิธีส่วนตัว เช่น ทำบุญอุทิศ ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ หรือทำบุญใด ๆ เฉพาะตน และมีพื้นที่ในการจัดจำกัดหรือหาโต๊ะหมู่ตามกำหนดไม่ได้หรือมีทุนทรัพย์จำกัด อาจดัดแปลงเครื่องบูชาและรูปแบบการจัดก็ได้ โดยยึดหลักว่า

1. พระพุทธรูปต้องอยู่สูงกว่าเครื่องบูชาทุกชนิด
2. เครื่องบูชาอย่างน้อยที่สุดต้องมีแจกันดอกไม้ 1 คู่ เชิงเทียน 1 คู่ และกระจกรูป 1 กระจก ส่วนพานดอกไม้จะมีหรือไม่ก็ได้โดยปกติ การตั้งโต๊ะหมู่บูชาที่มีเฉพาะพระพุทธรูป (ไม่มีธงชาติหรือพระบรมฉายาลักษณ์) จะมี 3 ลักษณะ คือ
  - 2.1 งานพิธีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จฯ เป็นประธานหรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนพระองค์มางาน เช่น พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ฯลฯ
  - 2.2 งานศาสนพิธีวันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา ฯลฯ
3. งานพิธีที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นสิริมงคล เช่น พิธีวางศิลาฤกษ์ เปิดอาคาร ขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ

ส่วนการจัดโต๊ะหมู่บูชาในบางพิธีของทางราชการ เช่น การอบรม ประชุม สัมมนา ฯลฯ นิยมตั้งธงชาติและพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร่วมกับโต๊ะหมู่บูชาเพื่อให้ครบทั้ง 3 สถาบัน คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยมีหลักคือ โต๊ะหมู่บูชาอยู่ตรงกลาง ธงชาติอยู่ด้านขวาของโต๊ะหมู่ พระบรมฉายาลักษณ์หรือพระบรมสาทิสลักษณ์ไว้ทางซ้ายของโต๊ะหมู่

สำหรับ การตั้งโຕะหมุ่ถวายพระพรหรือรับเสด็จ มีหลักว่าไม่ต้องประดิษฐานพระพุทธรูป แต่ประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์ไว้ที่โຕะหมุ่ตัวสูงสุดแทน โดยมีเครื่องสักการะคือ แจกัน พุ่มดอกไม้ รูปเทียนแพ(รูปต้องอยู่ข้างบนเทียน)และกรวยดอกไม้มีฝากรวยครอบวางบนรูปเทียนแพ รูปเทียนแพจะอยู่โຕะหมุ่ตัวต่ำสุด ปริมาณเครื่องสักการะจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความสวยงามและชนิดของโຕะหมุ่ และการจัดโຕะหมุ่แบบนี้ต้องมีเสาธงชาติ และส่วนมากไม่นิยมใช้เชิงเทียนและกระถางรูป หากมีก็ให้มีการจุดทั้งรูปและเทียน ตั้งเป็นเครื่องประดับโຕะหมุ่เท่านั้น การปฏิบัติเพื่อถวายสักการะให้ถวายค่านับและเปิดกรวยที่ครอบออก จากนั้นถวายค่านับอีกครั้งหนึ่ง งานที่ไม่ต้องตั้งโຕะหมุ่บูชาได้แก่ งานประชุมนานาชาติและไม่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และงานประชุมคณะกรรมการหรืออนุกรรมการต่าง ๆ ตามปกติ

โຕะหมุ่บูชาพระหมุ่ 9 ใช้สำหรับจัดเป็นพระประธาน ในศาสนพิธีสงฆ์ ที่เป็นพิธีการใหญ่ เช่น พระอุโบสถ ศาลาการเปรียญ วิหาร ประดิษฐานพระพุทธรูปที่โຕะตัวบนสุด วางพานพุ่มดอกไม้ที่โຕะตัวรองด้านข้างๆละ 3 พุ่ม และตัวรองตรงกลางอีก 1 พาน วางแจกันดอกไม้ที่มุมโຕะตัวบน หลังพานพุ่มข้างละ 2 แจกัน ส่วนตัวล่างสุดวางกระถางรูป เชิงเทียน ประดับเชิงเทียนที่มุมโຕะ ทุกตัววางพานพุ่มดอกไม้

โຕะหมุ่บูชาพระหมุ่ 7 ใช้สำหรับจัดเป็นพระประธาน ในศาสนพิธีสงฆ์ ที่เป็นทางการ เช่น พระอุโบสถศาลาการเปรียญ วิหาร ประดิษฐานพระพุทธรูปที่โຕะตัวบนสุด วางพานพุ่มดอกไม้ที่โຕะตัวรองตรงกลาง และทั้ง 2 ข้าง วางแจกันดอกไม้ที่โຕะตัวบนสุดด้านข้างอีก 1 คู่ ตัวล่างสุดด้านหน้าวางกระถางรูป เชิงเทียน ตกแต่งด้วยเชิงเทียน ที่มุมโຕะทุกตัวที่วางพานพุ่ม

โຕะหมุ่บูชาพระหมุ่ 5 ใช้สำหรับพิธีทำบุญที่บ้าน ที่ทำงาน ที่ไม่เป็นพิธีการมากนัก ประดิษฐานพระพุทธรูปที่โຕะตัวบนสุด วางพานดอกไม้ที่โຕะกลางล่างและด้านข้าง 2 ตัว ส่วนตัวล่างสุดเป็นโຕะยาวตลอด วางกระถางรูป เชิงเทียน และพานพุ่มทั้ง 2 ข้าง

โຕะหมุ่บูชาพระหมุ่ 4 ใช้สำหรับพิธีทำบุญที่บ้าน ที่ทำงาน ที่ไม่เป็นพิธีการมากนัก นำโຕะมาประกอบชุดใหม่เพียง 4 ตัว ประดิษฐานพระพุทธรูปที่โຕะตัวบนสุด วางพานพุ่มดอกไม้ ที่โຕะด้านข้าง 2 ตัว ส่วนโຕะตัวล่างสุด ด้านหน้าวางพานพุ่ม และเชิงเทียน ส่วนกระถางรูปวางที่โຕะตัวรองล่างสุด

โຕะหมุ่บูชาพระหมุ่ 3 (ประยุกต์) ใช้สำหรับบูชาพระที่บ้าน ที่ทำงาน โดยนำโຕะแถวกลาง 3 ตัว ของหมุ่ 9 มาประกอบชุดใหม่ ประดิษฐานพระพุทธรูปที่โຕะตัวบนสุด และพานดอกไม้ แจกันที่โຕะตัวที่ 2 กระถางรูป เชิงเทียนที่โຕะตัวล่างสุด

ตัวอย่างการจัดโต๊ะหมู่บูชา

ภาพการจัดโต๊ะหมู่ ๕

ภาพการจัดโต๊ะหมู่ ๖

ภาพการจัดโต๊ะหมู่ ๗

ภาพการจัดโต๊ะหมู่ ๘

แนวปฏิบัติที่ดีสำหรับการจัดพิธีการเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

วันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระมหากษัตริย์ปวงชนชาวไทยและชาวต่างประเทศที่อยู่ภายใต้พระบรมโพธิสมภารต่างก็ถือเป็นเรื่องที่ปลื้มปิติยินดีในอันที่จะร่วมกันเฉลิมฉลองในวาระสำคัญเช่นนี้เนื่องจากทรงเป็นที่เทิดทูนของไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ทั่วราชอาณาจักรไทยซึ่งในการจัดงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาได้มีการจัดให้เป็นไปตามพระราชประเพณีทั้งงานในส่วนที่เป็นพระราชพิธีรัฐพิธีศาสนพิธีและงานเฉลิมฉลองอื่น ๆ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีที่พสกนิกรมีแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสำหรับการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาถ้าส่วนราชการหรือองค์กรต่าง ๆ จะจัดเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพึงจัดกำหนดการโดยอนุโลมตามหมายกำหนดการของสำนักพระราชวังซึ่งได้กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาไว้ 3 แบบคือ

แบบที่ 1 การลงนามถวายพระพรชัยมงคล

แบบที่ 2 การลงนามถวายพระพรและประชุมสดุดีถวายพระพรชัยมงคล

แบบที่ 3 การลงนามถวายพระพรและบำเพ็ญกุศลถวายพระราชกุศลการเตรียมการ

แบบที่ 1 การลงนามถวายพระพรชัยมงคล

1. จัดแต่งห้องประชุมหรือห้องโถงหรือศาลาประชาคมตามความเหมาะสมของสถานที่ ตกแต่งประดับธงชาติตามประทีปโคมไฟตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้
2. ภายในห้องประชุมหรือห้องโถงหรือเวทีตั้งโต๊ะหมู่ 5 หรือหมู่ 7 หรือหมู่ 9 แล้วแต่ความสะดวกและเหมาะสมประดับแจกันดอกไม้พุ่มดอกไม้ัญเชิญพระรูปหรือพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์ประดิษฐานบนโต๊ะหมู่ตัวกลางแถวบน(ตัวสูงสุด)หรือประดิษฐานพระฉายาลักษณ์พระ

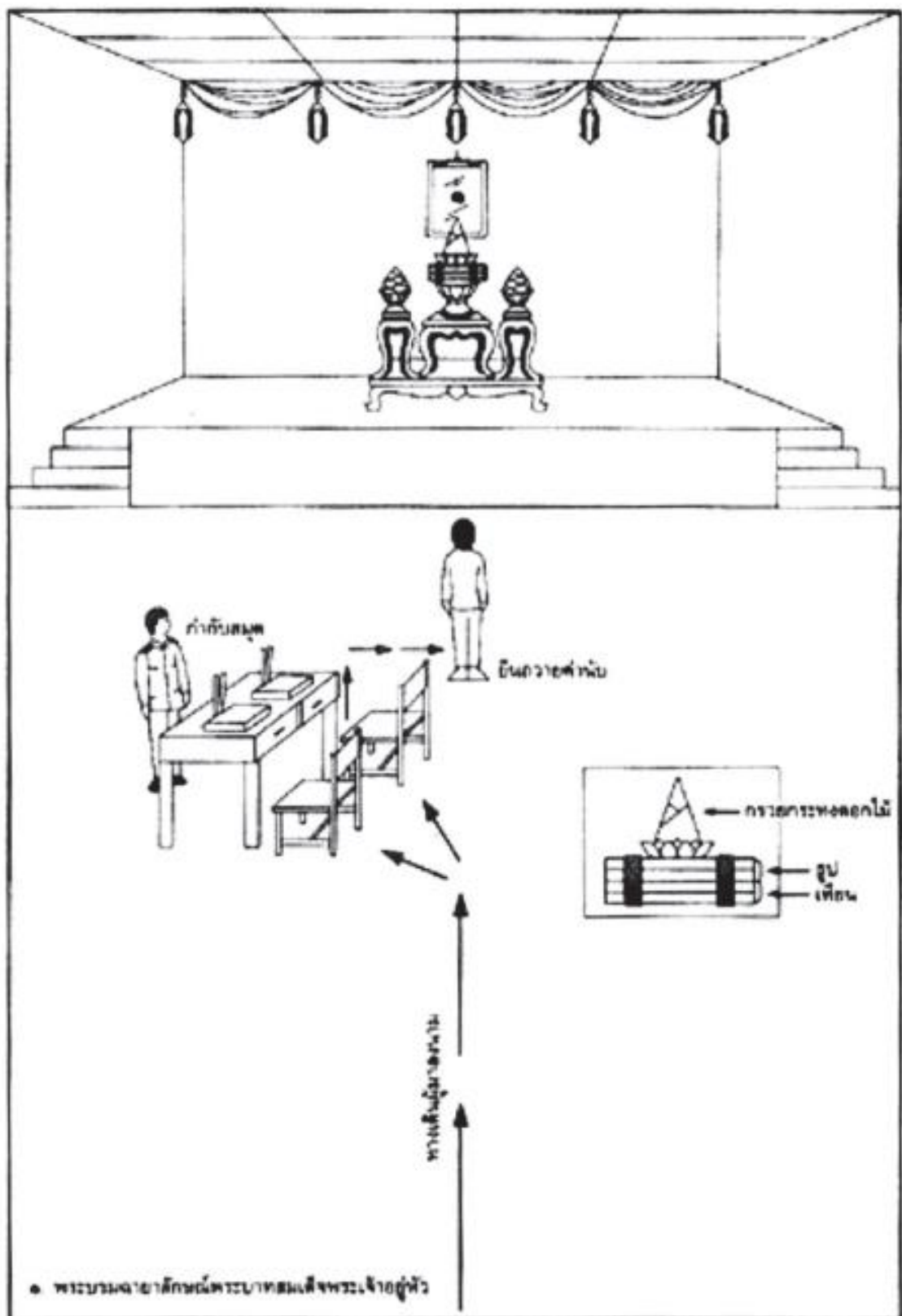
สาทิสลักษณ์บนขาหยั่งก็ได้แต่โตะหมู่ตัวกลางแถวบน(ตัวสูงสุด)ไม่ควรวางสิ่งใดเสมือนประหนึ่งว่าพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์ประดิษฐานอยู่บนโตะหมู่ตัวสูงนั้น

3. ตั้งพานรูปเทียนแพและกรวยดอกไม้สดไว้บนโตะหมู่ตัวกลางแถวกลาง

4. จัดโตะพร้อมเก้าอี้สำหรับลงนามถวายพระพรไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานที่เพื่อลงนามถวายพระพรในที่นี้ เพื่อความเหมาะสมควรตั้งไว้ด้านซ้ายของโตะหมู่ที่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์

5. จัดสมุดพร้อมปากกาวางไว้บนโตะและควรมีเจ้าหน้าที่รับรองกำกับสมุดลงนามไว้ด้วย

6. กำหนดเวลาลงนามถวายพระพรชัยมงคลทางราชการสำนักพระราชวังกำหนดไว้ในหมายกำหนดการเริ่มแต่เวลา 9 นาฬิกาถึง 17 นาฬิกาแต่งกายเครื่องแบบปกติขาวพ่อค้าประชาชนแต่งสากลนิยมหรือชุดสุภาพส่วนท้องถิ่นควรปฏิบัติตามกำหนดการสำนักพระราชวังโดยอนุโลม

แบบที่ ๑

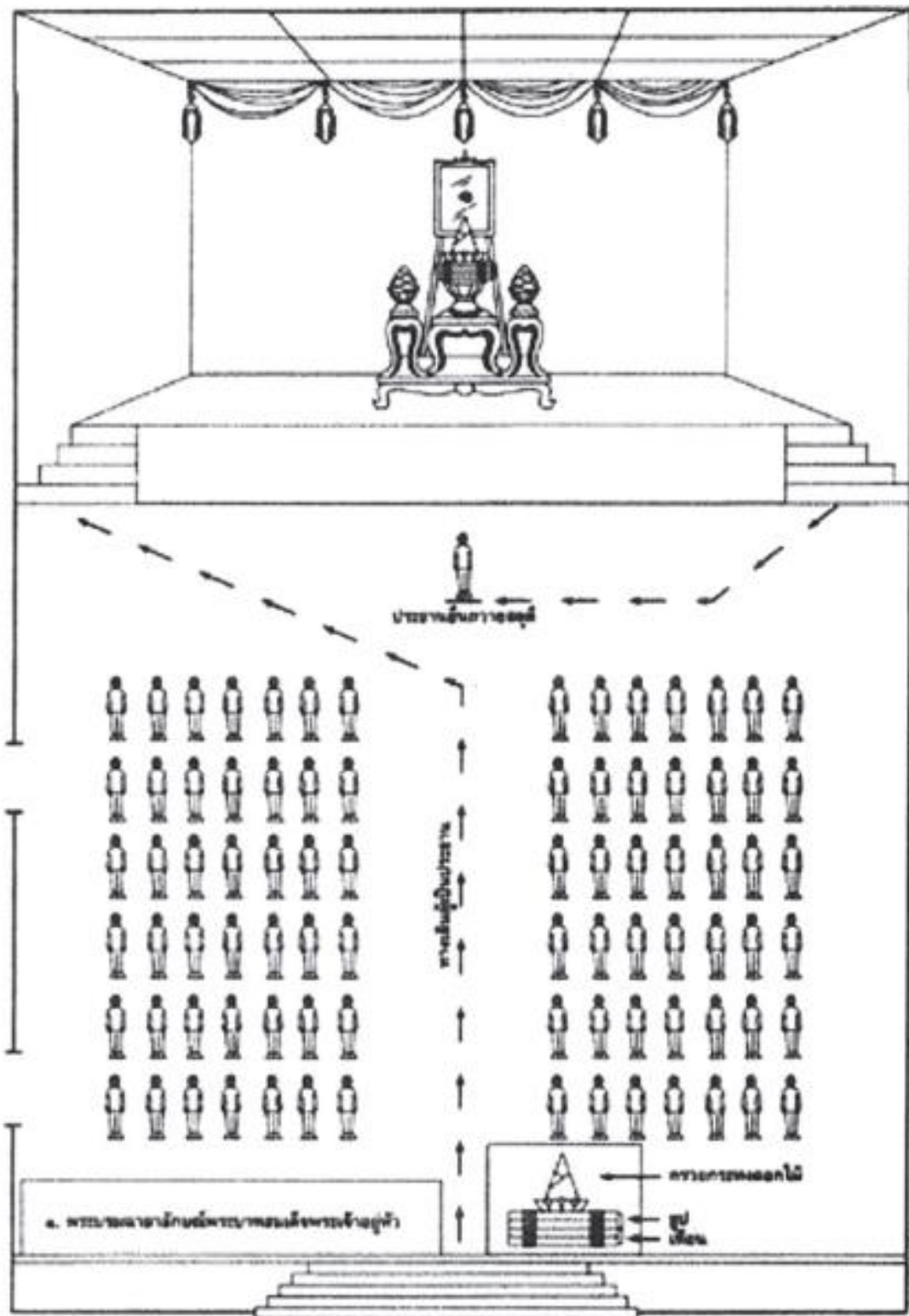
แนวทางปฏิบัติงาน

1. เมื่อถึงเวลาตามกำหนดการจัดเจ้าหน้าที่รับรองกำกับสมุดลงนามประจำโต๊ะลงนามถวายพระพรชัยมงคล

2. ผู้มาลงนามถวายพระพรชัยมงคลลงนามในสมุดที่จัดไว้เรียบร้อยแล้ว
3. เดินไปยืนณเบื้องหน้าพระรูปพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์
4. แสดงความเคารพพระรูปพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์เสร็จพิธี

แบบที่ 2 การลงนามถวายพระพรและชุมนุมสดุดีถวายพระพรชัยมงคล

1. จัดแต่งห้องประชุมหรือห้องโถงหรือศาลาประชาคมตามความเหมาะสมของสถานที่
2. ตกแต่งประดับธงชาติตามประทีปโคมไฟตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้
3. ภายในห้องประชุมหรือห้องโถงหรือเวทีตั้งโต๊ะหมู่5หรือหมู่7หรือหมู่9แล้วแต่ความสะดวกและความเหมาะสมประดับแจกันดอกไม้พุ่มดอกไม้ธูปเทียนพระบรมรูปพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์ประดิษฐานบนโต๊ะหมู่ตัวกลางแถวบน(ตัวสูงสุด)หรือประดิษฐานพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์บนขาหยั่งก็ได้แต่โต๊ะหมู่ตัวกลางแถวบน(ตัวสูงสุด)ไม่ควรวางสิ่งใดเสมือนประหนึ่งว่าพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์ประดิษฐานอยู่บนโต๊ะหมู่ตัวสูงนั้น
4. ตั้งพานรูปเทียนแพและกรวยดอกไม้สดไว้บนโต๊ะหมู่ตัวกลางแถวกลาง
5. จัดโต๊ะพร้อมเก้าอี้สำหรับลงนามถวายพระพรไว้ส่วนใดส่วนหนึ่งของสถานที่เพื่อลงนามถวายพระพรในที่นี้เพื่อความเหมาะสมควรตั้งไว้ด้านซ้ายของโต๊ะหมู่ที่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์
6. จัดสมุดพร้อมปากกาวางไว้บนโต๊ะและควรมีเจ้าหน้าที่รับรองกำกับสมุดลงนามไว้ด้วย
7. กำหนดเวลาและมีชุมนุมสดุดีเฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคลในแบบที่2นี้อันโลมตามหมายกำหนดการของสำนักพระราชวังกำหนดเสด็จพระราชดำเนินออกมหาสมาคมพระบรมวงศานุวงศ์ข้าราชการเฝ้ากราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคลเวลา10นาฬิกา30นาทีการแต่งกายข้าราชการแต่งเครื่องแบบเต็มยศประชาชนแต่งสากลนิยมหรือชุดสุภาพส่วนท้องถิ่นควรปฏิบัติตามกำหนดการสำนักพระราชวัง
8. จัดเตรียมคำประกาศถวายสดุดีเฉลิมพระเกียรติให้ประธานพิธี

แบบที่ ๒

แนวทางปฏิบัติงาน

1. เมื่อถึงเวลาผู้ร่วมพิธีมาประชุมพร้อมกันบริเวณพิธีแล้ว
2. จะจัดให้นั่งเก้าอี้หรือยืนตามลำดับความเหมาะสมข้าราชการแต่งเครื่องแบบเต็มยศอยู่ด้านหน้าผู้มีเกียรติพื่อคำศุภคติประชาชนที่ไม่ได้แต่งเครื่องแบบควรอยู่ด้านหลังผู้ที่แต่งเครื่องแบบเต็มยศ
3. ประธานเข้าสู่ห้องประชุมเดินตรงไปยืนที่หน้าโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์
4. เปิดกรวยที่ปิดกระหนงดอกไม้รูปเทียนแพออกวางไว้ด้านข้าง
5. ถอยออกมาถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์
6. เจ้าหน้าที่ส่งคำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคลให้ประธานพิธี
7. ประธานพิธีอ่านคำสดุดีเฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคลจบ
8. ดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีจบ
9. ประธานพิธีและผู้ร่วมพิธีถวายความเคารพพร้อมกัน
10. เสร็จพิธี

แบบที่ 3 การลงนามถวายพระพรชัยมงคลและบำเพ็ญกุศลถวายเป็นพระราชกุศล

1. จัดเตรียมตกแต่งสถานที่ห้องประชุมหรือห้องโถงหรือศาลาประชาคมตามความเหมาะสมของสถานที่
2. ตกแต่งประดับธงชาติตามประทีปโคมไฟตามระเบียบที่ทางราชการกำหนดไว้
3. จัดเตรียมอาสน์สงฆ์สำหรับพระสงฆ์ 10 รูป (อาสน์สงฆ์จะต้องสูงกว่าเก้าอี้ที่ประธานพิธีข้าราชการหรือผู้ร่วมพิธีนั่งถ้าจัดงานพิธีตอนเช้าควรจะเริ่มเวลาประมาณ 10.00 น. ถ้ามีการถวายภัตตาหารพระสงฆ์จะต้องมีการจัดเตรียมสถานที่ไว้ให้พร้อม)
4. จัดเตรียมนิมนต์พระสงฆ์ไว้ก่อนวันงานพิธี(ให้หมายเหตุไว้ท้ายฎีกานิมนต์ใช้พดยศโปรดถึงก่อนเวลา)แจ้งพระสงฆ์ให้ชัดเจน
5. จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้พิธีบำเพ็ญกุศลในงานมงคล
6. จัดเตรียมเครื่องรับรองพระสงฆ์
7. จัดเตรียมเครื่องไทยธรรมถวายพระสงฆ์
8. จัดเตรียมโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระพุทธรูปจำนวน 1 ชุดตั้งไว้ที่หัวอาสน์สงฆ์พร้อมจัดแต่งดอกไม้รูปเทียนให้พร้อม
9. จัดตั้งโต๊ะหมู่ 5 หรือหมู่ 7 หรือหมู่ 9 จำนวน 1 ชุดแล้วแต่ความสะดวกและความเหมาะสมประดับแจกันดอกไม้พุ่มดอกไม้ธูปเทียนพระรูปหรือพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์ประดิษฐานบนโต๊ะหมู่ตัวกลางแถวบน(ตัวสูงสุด)หรือจะประดิษฐานพระฉายาลักษณ์พระสาทิสลักษณ์บนขาหยั่งก็ได้แต่โต๊ะหมู่ตัวกลางแถวบน(ตัวสูงสุด)ไม่ควรวางสิ่งใดเสมือนประหนึ่งว่าพระฉายาลักษณ์หรือพระสาทิสลักษณ์ประดิษฐานอยู่บนโต๊ะหมู่ตัวสูงนั้น
10. ตั้งพานรูปเทียนแพและกรวยดอกไม้สดไว้บนโต๊ะหมู่ตัวกลางแถวล่าง

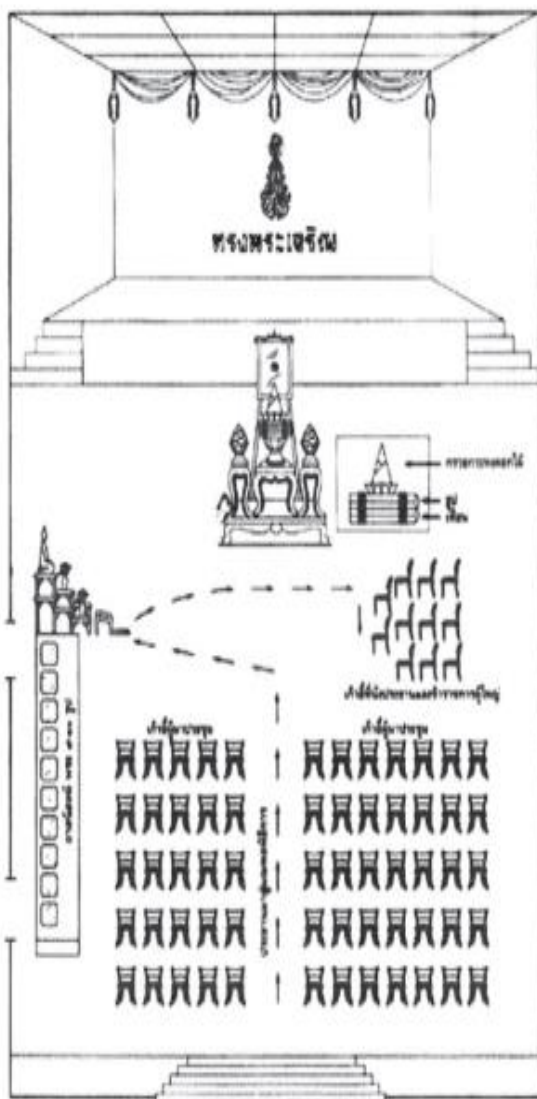
แนวทางปฏิบัติงาน

1. เมื่อข้าราชการผู้มีเกียรติพร้อมกันยังมณฑลพิธีเจ้าหน้าที่รับรองเชิญข้าราชการผู้มีเกียรตินั่งตามลำดับชั้นตำแหน่ง
2. เจ้าหน้าที่พิธีจัดเตรียมพิธีการต่าง ๆ ให้เรียบร้อยพร้อมที่จะปฏิบัติงาน
3. ใกล้ถึงเวลาที่ประธานจะเข้าสู่มณฑลพิธีเจ้าหน้าที่พิธีการนิมนต์พระสงฆ์ขึ้นนั่งยังอาสน์สงฆ์ให้ตั้งพัดยศของพระสงฆ์แต่ละรูปไว้ทางด้านโตะหมู่บูชา(หรือก่อนพระสงฆ์แต่ละรูป)
4. ประธานพิธีเดินเข้าสู่มณฑลพิธีข้าราชการและผู้มีเกียรติทุกท่านที่นั่งรอรับประธานพิธีลุกขึ้นยืนด้วยความเคารพเพื่อเป็นการรับประธานพิธี
5. ประธานพิธีตรงไปที่โตะหมู่เครื่องบูชาจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการบูชาพระรัตนตรัยกราบที่แท่นกราบ3ครั้ง
6. ถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์(ค่านับ)
7. นั่งยังเก้าอี้ประธานที่จัดเตรียมไว้
8. เจ้าหน้าที่อาราธนาศีล
9. ประธานพิธีและผู้มีเกียรติประนมมือรับศีลจบ
10. ประธานพิธีลุกจากที่นั่งเดินไปยังโตะหมู่ที่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์ผู้มีเกียรติทุกท่านยืนพร้อมกับประธานพิธี
11. ประธานพิธีเปิดฝากรวยดอกไม้ธูปเทียนแพออกวางไว้ด้านข้างพานธูปเทียนแพแล้วถอยหลังออกมาประมาณ 1-2 ก้าว
12. ประธานถวายความเคารพ(ค่านับ)พระฉายาลักษณ์ผู้ร่วมพิธีทุกท่านถวายความเคารพพร้อมกับประธานพิธี
13. ประธานพิธีอ่านคำสวดเฉลิมพระเกียรติถวายพระพรชัยมงคลจบถวายความเคารพพร้อมกัน(ขณะนี้พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา)และเมื่อดุริยางค์บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีจบถวายความเคารพพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง
14. ประธานพิธีกลับไปนั่งยังเก้าอี้ที่เดิม
15. (กรณีมีการเจริญพระพุทธมนต์) เจ้าหน้าที่อาราธนาพระปริตร
16. พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์(หากไม่มีการเจริญพระพุทธมนต์ไม่ต้องอาราธนาพระปริตรเมื่อประธานพิธีกลับมานั่งยังเก้าอี้เรียบร้อยแล้วพระสงฆ์สวดถวายพรพระจบ)
17. ถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์เมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเรียบร้อยแล้ว
18. เจ้าหน้าที่ตั้งเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรมเบื้องหน้าพระสงฆ์
19. เชิญประธานพิธีและข้าราชการผู้ใหญ่ถวายจตุปัจจัยไทยธรรมแล้วกลับนั่งที่เดิม
20. พระสงฆ์ตั้งพัดยศอนุโมทนาและถวายอดิเรกแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
21. ประธานพิธีกรวดน้ำรับพร
22. เจ้าหน้าที่นิมนต์พระสงฆ์ลงจากอาสน์สงฆ์
23. ประธานพิธีลุกไปกราบที่แท่นกราบหน้าเครื่องนมัสการโตะหมู่บูชาพระรัตนตรัย (ผู้ร่วมพิธียืนพร้อมกับประธาน)

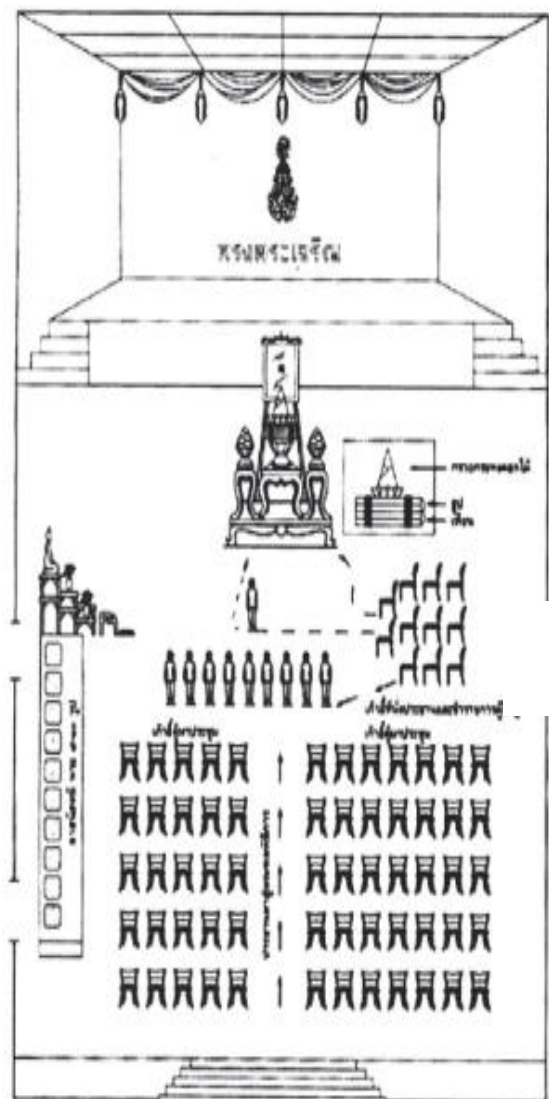
24. ประธานพิธีเดินไปยังหน้าโต๊ะหมู่ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ถวายความเคารพพระฉายาลักษณ์ผู้ร่วมพิธีถวายความเคารพพร้อมกับประธาน

หมายเหตุ

1. พระสงฆ์ใช้พัดยศ
2. ประธานสงฆ์ที่ถวายอดิเรกจะต้องมีสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะหรือพระครูเจ้าคณะ
จังหวัดพระครูรองเจ้าคณะจังหวัดพระครูเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นเอกซึ่งถือพัดเปลวเพลิงเท่านั้น
3. เมื่อประธานสงฆ์ถวายอดิเรกแต่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประธานพิธีและผู้ร่วมพิธีลดมือลง
จับคำถวายอดิเรกแล้วเมื่อพระสงฆ์รูปที่ 2 รับ“ภาตุ สัพพ มงคล...”จึงยกมือขึ้นประนมไปจนจบ
4. กำหนดการแต่งกายข้าราชการแต่งเครื่องแบบเต็มยศ
5. หากเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระองค์ใดให้ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์พระองค์
นั้นเช่นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ให้ประดิษฐานพระฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวเป็นต้น

แบบที่ ๓ (๓.๑)

แบบที่ ๓ (๓.๖)

ภาคผนวก
แบบฟอร์มต่าง ๆ

แบบฟอร์มใบฎีกา

ฎีกานิมนต์

ขออาราธนา .....พร้อมพระสงฆ์ จำนวน.....รูป
ตำแหน่ง/วัด .....

เพื่อเมตตา .....
ในงาน .....

วัน/เวลา วัน..... ที่ ..... เดือน ..... พ.ศ..... เวลา ..... น.
สถานที่ ณ .....

ขอได้โปรดเมตตามาตามอาราธนา เพื่อให้สำเร็จประโยชน์ จักเป็นพระคุณยิ่ง.

ขออาราธนาด้วยความเคารพ

(.....)

ตำแหน่ง..... / ผู้ถวายฎีกาอาราธนา

หมายเหตุ : (.....) อาราธนาเป็นการเฉพาะ กรุณาจดพาหนะไป – กลับ ตามอรรถาธิบาย
(.....) อาราธนาเป็นการเฉพาะ หน่วยงานจดพาหนะไป-กลับ นัดขึ้นรถเวลา.....น.
หากขัดข้องประการใดกรุณาแจ้งล่วงหน้า โทร.....
โปรดเมตตามาตามเวลาที่กราบอาราธนา จักเป็นพระคุณยิ่ง

ตัวอย่างร่าง กำหนดการ เกี่ยวกับพิธีการทำบุญตักบาตรทั่วไป เนื่องในโอกาสวันสำคัญทั่วไป

วัน.....ที่ ..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา ..... น.
ณ .....

- เวลา 06.30 น. ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ .....
- เวลา 08.00 น. .... อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุรินทร์ ประธานในพิธีเดินทางถึงสถานที่จัดงานและเข้านั่งประจำที่นั่ง
พระสงฆ์ในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ จำนวน 9 รูป ขึ้นอาสน์สงฆ์
และพระสงฆ์ จำนวน ..... รูป แก้อภัยรับรอง
-ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
-ศาสนพิธีกรสวดมนต์ และประธานสงฆ์ให้ศีล
-ศาสนพิธีกรอาราธนาธรรม และพระสงฆ์จำนวน 9 รูป สวดมนต์
-ประธานในพิธีพร้อมด้วย ผู้บริหาร ถวายเครื่องไทยธรรม
-พระสงฆ์อนุโมทนา ประธานกรวดน้ำ รับพร
กราบลาณัฏฐการพระรัตนตรัย
-พระสงฆ์ออกมารับบิณฑบาตตามจุดที่กำหนดไว้
-ผู้ร่วมกิจกรรมร่วมตักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง
เสร็จสิ้นกิจกรรม

หมายเหตุ:

1. การแต่งกาย ชุดไทย/สุภาพ
2. เตรียมอาหารสำหรับตักบาตรจำนวนเท่าจำนวนพระสงฆ์ที่มารับบิณฑบาต

ตัวอย่างร่าง กำหนดการ เกี่ยวกับงานเฉลิมพระเกียรติ

พิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคล .....

เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา

วัน.....ที่ ..... เดือน..... พ.ศ. .... เวลา ..... น.

ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เวลา 08.00 น.	ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
เวลา 08.30 น.	..... อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ประธานในพิธีเดินทางถึงสถานที่จัดงานและเข้านั่งประจำที่นั่งพระสงฆ์ในพิธีเจริญพระพุทธมนต์ จำนวน 10 รูป ขึ้นอาสน์สงฆ์
	พิธีการทางพระพุทธศาสนา
	-ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
	-ศาสนพิธีกรสมาทานศีล และประธานสงฆ์ให้ศีล
	-ศาสนพิธีกรอาราธนาพระปริตร และพระสงฆ์จำนวน 10 รูป เจริญพระพุทธมนต์
	-ประธานในพิธีพร้อมด้วย ผู้บริหาร ถวายผ้าไตรและเครื่องไทยธรรม
	-พระสงฆ์อนุโมทนา ประธานกรวดน้ำ รับพร
	กราบลานมัสการพระรัตนตรัย (เสร็จพิธีการทางพระพุทธศาสนา)
	พิธีถวายเครื่องราชสักการะเนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติพระชนมพรรษา
	-ประธานถวายเครื่องสักการะ วางพุ่มทอง-เงิน เปิดกรวยกระทงดอกไม้ธูปเทียนแพ เบื้องหน้าพระฉายาลักษณ์..... ถวายความเคารพ
	-ประธานกล่าวคำถวายราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติและถวายพระพรชัยมงคล แต่.....
	-ดนตรีบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี
	-ประธานในพิธีกล่าวนำ “ทรงพระเจริญ” 3 ครั้ง ถวายความเคารพ
	-ประธานในพิธี ลงนามถวายพระพรชัยมงคล แต่.....
	-ประธานในพิธีและผู้ร่วมพิธี ร่วมบันทึกภาพ (เสร็จพิธี)

หมายเหตุ:

1. การแต่งกาย ประธานในพิธี/ผู้บริหาร/ข้าราชการ/พนักงาน แต่งกายเครื่องแบบปกติขาวไม่สวมหมวก พนักงานและบุคลากรอื่น ๆ แต่งกายสุภาพโทนสีม่วง และนักศึกษาแต่งกายเครื่องแบบนักศึกษา
2. ประดับเข็มที่ระลึกพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 60 พรรษา 28 กรกฎาคม 2555 และเข็มที่ระลึกพระราชพิธีบรมราชาภิเษก พุทธศักราช 2562

[illegible]

แบบฟอร์มสำหรับตัดกระดาษแยกชิ้น เพื่อแจกให้ผู้เข้าร่วมถวายไทยธรรม

ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 1	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 2	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 3
ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 4	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 5	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 6
ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 7	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 8	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 9
ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 10	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 11	ถวายไทยธรรม ลำดับที่ 12

คณะกรรมการพัฒนาคู่มือมาตรฐานพิธีการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พีรวัส อินทวิ	ผู้อำนวยการ
2. อาจารย์วันมพร พาหะนิษฐ์	รองผู้อำนวยการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สยาม ระโส	รองผู้อำนวยการ
4. อาจารย์ ดร.วิจิตรา โพธิสาร	รองผู้อำนวยการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชวาล สนิทสันเทียะ	รองผู้อำนวยการ
6. นายสมชาย มิถุนดี	ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสำนักงาน
7. นางนิมิตรา บุตรกันหา	นักวิชาการศึกษา
8. นายอนุชา ถือสมบัติ	นักวิชาการศึกษา
9. นายเอกราช สร้อยจิตร	นักวิชาการศึกษา
10. นางสาวณฤดี แผลงดี	นักวิชาการศึกษา
11. นายพิพัฒน์ วิถี	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
12. นางสาวพวงฤดี สุกใส	นักวิชาการเงินและการบัญชี
13. นางสาววรรณภา เพิ่มมี	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
14. นางสาวนุชสรา พันแก้ว	นักวิชาการศึกษา
15. นางสาวอัญชิสา สมบัติพิทักษ์สุข	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

ภาคผนวก ข
ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก ค
บัญชีรายนามผู้เข้าร่วมโครงการ

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 16.50 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเนินยาง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	สภ.ต.ท.ท.ร. 11 ต.บ้านกรวด		
2	นางเสาวนีย์ ดิฉัน	ทอ.บ.น.น.ร. 11 ต.บ้านกรวด		
3	นายอานันท์ อุดมพร	ทอ.บ.น.น.ร. 11 ต.บ้านกรวด		
4	นายอานันท์ อุดมพร	ทอ.บ.น.น.ร. 11 ต.บ้านกรวด		
5	อรรถพร อธิวงษ์	ส.ค.บ.		
6	นายอานันท์ อุดมพร	ส.ค.บ.		
7	นายอานันท์ อุดมพร	ส.ค.บ.		
8	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
9	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
10	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
11	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
12	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
13	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
14	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
15	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
16	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
17	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
18	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
19	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
20	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
21	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
22	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
23	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
24	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
25	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
26	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		
27	นางอติพรประเสริฐ จันทนรัมย์	ส.ค.บ.		

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 16.50 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเจียง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	อ.สมชาย งาม	วัดกลาง	สมชาย	
2	เลศศิริ นวล ธิวั	"	เลศศิริ	
3	พนิต ธิวั สขสกล	กรมกิจการพลเรือนทหารบก	พ.ท. ธิวั	
4	กมล ธิวั สขสกล	โรงเรียนรามวต ธิวั สขสกล	กมล	
5	อ.สมชาย งาม	สภามณฑล	สมชาย	
6	นางสาวนิตยา สขสกล	โรงเรียนรามวต ธิวั สขสกล	นิตยา	
7	พระชัชวาลย์ พนรัตน์/ชัชวาล	มจร. สุรินทร์	ชัชวาล	
8	พระธีรภัทร สขสกล	วัดกลาง	ธีรภัทร	
9	อ.สมชาย งาม	มจร. สุรินทร์	สมชาย	
10	นางสาวนิตยา สขสกล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	นิตยา	
11	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
12	อ.สมชาย งาม	"	สมชาย	
13	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
14	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
15	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
16	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
17	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
18	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
19	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
20	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
21	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
22	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
23	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
24	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
25	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
26	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	
27	นางสาวนิตยา สขสกล	"	นิตยา	

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 16.50 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเฉนียง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

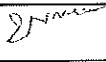
ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	นายอุษณเส ปราชญ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	อุษณเส	
2	นายปิยะธิดา ชื่นตา	ร.ร.ปทุมวัน	ปิยะธิดา	
3	นายสุกฤษณ์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุกฤษณ์	
4	นายเดชาธร อ-ริวัณ	สำนักงานศึกษาธิการ	เดชาธร	
5	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
6	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
7	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
8	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
9	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
10	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
11	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
12	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
13	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
14	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
15	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
16	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
17	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
18	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
19	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
20	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
21	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
22	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
23	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
24	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
25	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
26	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	
27	นายสุวิทย์ นิล	ร.ร.สุรินทร์	สุวิทย์	

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 16.50 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเจียง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	กฤติพรพนธ์ สด	สำนักงานส่งเสริมวัฒนธรรม		
2	ชารมณกร วัฒน	วัดประดาสว่าง		
3	ผศ. พิเศษ วัฒน	มหาวิทยาลัยราชภัฏ		
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 4 ^{มีนาคม} กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 17.00 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเนินยาง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	จาง ชิตมโนรส จันทะวัน	สภ. องค์การบริหาร		
2	พรมเสาวนีย์ สอน	ทอม รันนารามย์ ดด		
3	ทอม รันนารามย์	ทอม รันนารามย์		
4	ทอม รันนารามย์	ทอม รันนารามย์		
5	อรรถนถ ธรรม	สภา		
6	อรรถนถ ธรรม	สภา		
7	อรรถนถ ธรรม	สภา		
8	อรรถนถ ธรรม	สภา		
9	นายอรรถ ธรรม	สภา		
10	นายอรรถ ธรรม	สภา		
11	พต. ชัยวัฒน์ สอน	สำนักงานส่งเสริมการค้า		
12	พต. ชัยวัฒน์ สอน	สำนักงานส่งเสริมการค้า		
13	อรรถนถ ธรรม	สภา		
14	ทอม รันนารามย์	ทอม รันนารามย์		
15	อรรถนถ ธรรม	สภา		
16	อรรถนถ ธรรม	สภา		
17	อรรถนถ ธรรม	สภา		
18	อรรถนถ ธรรม	สภา		
19	อรรถนถ ธรรม	สภา		
20	อรรถนถ ธรรม	สภา		
21	อรรถนถ ธรรม	สภา		
22	อรรถนถ ธรรม	สภา		
23	อรรถนถ ธรรม	สภา		
24	อรรถนถ ธรรม	สภา		
25	อรรถนถ ธรรม	สภา		
26	อรรถนถ ธรรม	สภา		

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 17.00 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเนินัง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	นางชัญญา นามะ	รณ. พระพุทธศาสน์		
2	นางนิริชดา นามะ	รณ. ด.ป. ๑๖๖		
3	นางสาวอัญญา นามะ	รณ. ด.ป. ๑๖๖		
4	อ.อ. สังเกต นามะ	อ.อ. สังเกต นามะ		
5	นายสุรเดช นามะ	นายสุรเดช นามะ		
6	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
7	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
8	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
9	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
10	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
11	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
12	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
13	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
14	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
15	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
16	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
17	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
18	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
19	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
20	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
21	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
22	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
23	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
24	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
25	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		
26	นายเดชา นามะ	นายเดชา นามะ		

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 17.00 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเจียง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

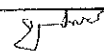
ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	นางสาววิภาดา ชัยกร	สช. สุรินทร์	นางวิภาดา	
2	นางสาววิภาดา ชัยกร	วัดกลาง	นางวิภาดา	
3	นายอภิธรรม ไร่	4 - 4	นายอภิธรรม	
4	นางสาววิภาดา ชัยกร	โรงเรียนวัดท่าอิฐ อำเภอเมืองสุรินทร์	นางวิภาดา	
5	นางสาววิภาดา ชัยกร	สำนักงานเทศบาลเมืองสุรินทร์	นางวิภาดา	
6	นางสาววิภาดา ชัยกร	โรงเรียนสุรนารีวิทยา จังหวัดสุรินทร์	นางวิภาดา	
7	นายวิภาดา ชัยกร (นิติกร)	วัดศีลาราม	นายวิภาดา	
8	นายวิภาดา ชัยกร / นศ.วิภาดา	มจร สุรินทร์	นายวิภาดา	
9	นางสาววิภาดา ชัยกร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	นางวิภาดา	
10	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
11	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
12	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
13	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
14	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
15	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
16	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
17	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
18	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
19	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
20	นางสาววิภาดา ชัยกร	ท	นางวิภาดา	
21	นางสาววิภาดา ชัยกร	ม.ราชภัฏสุรินทร์	นางวิภาดา	
22	นางสาววิภาดา ชัยกร	ม.ราชภัฏสุรินทร์	นางวิภาดา	
23	นางสาววิภาดา ชัยกร	ม.ราชภัฏสุรินทร์	นางวิภาดา	
24	นางสาววิภาดา ชัยกร	ม.ราชภัฏสุรินทร์	นางวิภาดา	
25	นางสาววิภาดา ชัยกร	ม.ราชภัฏสุรินทร์	นางวิภาดา	
26				

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ "พิธีการสำคัญทางพระพุทธศาสนา

เนื่องในสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา"

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2566 เวลา 08.00 น. - 17.00 น.

ณ ศาลาปฏิบัติธรรมวัดกลาง บ้านละเอาะ ตำบลเจียง อำเภอมือง จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	หน่วยงาน	ลายเซ็น	หมายเหตุ
1	ทศพร พงษ์สวัสดิ์	สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ		
2	นายทองหล่อ พงษ์สวัสดิ์	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ		
3	นาย. มีศักดิ์ พงษ์สวัสดิ์	กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ		
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				